

Til faste medlemmer av kontrollutvalet i Alver kommune, ordfører og revisor (KPMG)

Kopi: Varamedlem, rådmann, økonomisjef, postmottak

Innkalling til møte i kontrollutvalet i Alver kommune**Møtedato:** 21.11.2022, kl. 09:00 – ca. 14:00**Møtestad:** Formannskapssalen, Kommunehuset Frekhaug**Sakliste:**

Saksnr.	Tittel	Vedlegg	Tentativ tidsplan
69/22	Godkjenning av innkalling og sakliste til møtet		09:00
70/22	Godkjenning av protokoll frå møtet 31.10.2022	1	
71/22	Meldingssaker a. Eigarskapskontrollen «Generell eigarstyring» vert følgd opp med eigarskapsmelding b. Revisjonstenester 2023 – utløyising av opsjon	2, 3	
72/22	Rapport: Forvaltningsrevisjon «økonomistyring i Alver kommune»	4	09:20
73/22	Prosjektplan: Forvaltningsrevisjon barnevern	5	10:30
74/22	Risiko- og vesentlegvurdering etterlevingskontroll	6	11:15
75/22	Revisjonstenester frå 2024 – oppstart innkjøpsprosess		12:00
76/22	Oppfølging av eignevaluering: saker/mandat og opplæring		12:30
77/22	Møteplan kontrollutvalet 2023	7	13:30
78/22	Møteprotokollar frå politiske utval		
79/22	Eventuelt		14:00

Ved forfall eller spørsmål til deltaking i møtet ta kontakt med kontrollutvalssekretariatet på e-post: trude.bruket@regionnordhordland.no eller tlf.: 97 01 98 93.

Meir informasjon om politisk møteplan og protokollar finn du på kommunen sin heimeside og i innsynsløyisinga: https://innsyn.sing.no/alver/innsyn_mote/wfinnsyn.ashx?response=moteplan&

Med venleg helsing

Jimmy Pasali
*Leiar i kontrollutvalet*Trude Bruket
Kontrollutvalssekretær

ALVER KONTROLLUTVAL

SAKSFRAMLEGG TIL MØTET 21.11.2022

INNHALDSLISTE

69/22 Godkjenning av innkalling og sakliste til møtet	2
70/22 Godkjenning av protokoll frå førre møte	2
71/22 Meldingssaker	3
72/22: Rapport: Forvaltningsrevisjon «økonomistyring i Alver kommune»	3
73/22: Prosjektplan: Forvaltningsrevisjon barnevern	6
74/22: Risiko- og vesentlegvurdering etterlevingskontroll	7
75/22: Revisjonstenester frå 2024 – oppstart innkjøpsprosess	8
76/22: Oppfølging av eignevaluering: saker/mandat og opplæring	9
77/22: Møteplan kontrollutvalet 2023	11
78/22: Møteprotokollar frå politiske utval	11
79/22 Eventuelt	11

69/22 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE TIL MØTET

SAKSOPPLYSNINGAR

Innkalling og sakliste til møtet vert lagt fram til godkjenning.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Innkalling og sakliste til møte i kontrollutvalet 21.11.2022 er godkjent.

70/22 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ FØRRE MØTE

Saksvedlegg: Protokoll frå kontrollutvalsmøtet 31.10.2022

SAKSOPPLYSNINGAR

Møteprotokollen frå førre møtet vert lagt fram til godkjenning.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Møteprotokoll frå møtet 31.10.2022 er godkjent slik den ligg føre.

71/22 MELDINGSSAKER

- a. Eigarskapskontrollen «Generell eigarstyring» vert følgd opp med eigarskapsmelding
- b. Revisjonstenester 2023 – utløyising av opsjon på eitt år

Saksvedlegg:

RE_ Forlenging av rammeavtale om levering av revisjonstenester til Alver kommune

KPMG_ Forlenging_Mercell

SAKSOPPLYSNINGAR

- a. I vedtaket i sak 61/21 i kontrollutvalet 29.11.2021 ba kontrollutvalet om å få ei skriftleg tilbakemelding med statusorientering om oppfølging av tilrådingane innan 4. kvartal 2022. Eigarskapsmeldinga som er til handsaming i sak 116/22 i formannskapet føl opp tilrådingane frå eigarskapskontrollen. Sjå sakspapira her: [Dokument 22/83811 - Eigarskapsmelding \(sing.no\)](#)
- b. Rammeavtalen med KPMG var inngått for tre år med eitt år opsjon. Opsjonen er no løyst ut.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek meldingssakene til orientering.

72/22: RAPPORT: FORVALTNINGSREVISJON «ØKONOMISTYRING I ALVER KOMMUNE»

Saksvedlegg:

Alver - Rapport frå forvaltningsrevisjon av strategisk økonomistyring

---

SAKSOPPLYSNINGAR:

Kontrollutvalet har motteke forvaltningsrevisjonsrapporten «Strategisk økonomistyring – Alver kommune,» datert oktober 2022 frå revisor KPMG. Merk at det skulle vore inkludert ein høyringsuttale frå kommunedirektøren til sist i dokumentet. På grunn av tidspress er ikkje denne med i versjonen som vert sendt ut saman med sakspapira. Revisor har hatt dialog med kommunedirektøren. Vedlegget vert inkludert i rapporten når klart, og ettersendt.

Kontrollutvalet skal handsama rapporten i møtet, og sende denne vidare, med framlegg til vedtak til kommunestyret.

Forvaltningsrevisor Sindre R. Dueland stiller i møtet for å presentere rapporten.

Føremålet med forvaltningsrevisjonen er i rapporten beskrive likt som i prosjektplanen:

Føremålet med forvaltningsrevisjonen har vore å vurdere korleis kommunen arbeider med strategisk økonomistyring innanfor drift, samt risikohandsaming og rapportering i prosjektporteføljen.

Forvaltningsrevisjonen har vore forbetningsorientert, med føremål å gje tilrådingar om tiltak dersom vi har avdekka avvik eller forbetningsområder.

Likeeins samsvarer dei tre hovudproblemstillingane med problemstillingane som var sett opp i prosjektplanen:

1. Korleis planlegg administrasjonen for å oppnå måltall kommunestyret har fastsatt i økonomiplanen?
2. Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av driftsbudsjettet?
3. Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av investeringsbudsjettet?

Problemstillingane nr. 1 og 2 har fleire underpunkt, som viser i rapporten.

Rapporten er strukturert med eit oversiktleg samandrag med revisor sine vurderingar og anbefalingar fremst, og deretter ein grundig gjennomgang av tema for tema. For kvar problemstilling gjer revisor greie for revisjonskriterium og funn før dei gjer greie for sine vurderingar.

Forvaltningsrevisor har med bakgrunn i sine undersøkingar sett opp framlegg til fem tiltak dei anbefaler Alver kommune å setje i verk:

1. å innfør ein prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiare om moglege utfordringar i høve system og rutinar.
2. å gjennomføre ein arbeidsmiljøundersøking blant mellomleierane i kommunen med særleg omsyn på opplevd arbeidspress.
3. å tilby mellomleierane auka støtte og opplæring i økonomifunksjonen.
4. å gjennomgå rutinane for synleggjering av driftskonsekvensar i investeringsvedtak med sikte på å tydeliggjere konsekvensane endå betre.
5. å innfør detaljerte krav om KVV, KS1 og KS2 med forskjellig innslagspunkt i større prosjekt.

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet vedtok i møtet 17. januar 2022 sak 04/22 å bestille ei projektskisse med forslag til problemstillingar, framdriftsplan og timeestimat. Vedtaket var basert på kommunen sin plan for forvaltningsrevisjon punkt 2 «Økonomisk bærekraft og økonomistyring». I sak 17/22 vedtok kontrollutvalet prosjektplanen for forvaltningsrevisjonsprosjektet «Strategisk økonomistyring» datert februar 2022 frå kommunen sin revisor KPMG.

Sekretariatet si vurdering:

Revisor har følgd strukturen som er beskriven i planen, og svara ut dei problemstillingane som er sett opp. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalet å stille seg bak revisor sine tilrådingar og gjere vedtak om at kommunestyret ber kommunedirektøren å følge opp desse.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

1. Kontrollutvalet har handsama forvaltningsrevisjonsrapporten «Strategisk økonomistyring - Alver kommune,» datert oktober 2022, og meiner denne svarar på dei problemstillingane som vart sett i kontrollutvalet si bestilling.

2. Kontrollutvalet sluttar seg til revisor sine tilrådingar og gjev innstilling til kommunestyret om å be kommunedirektøren om:
  - a. å innfør ein prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiarar om moglege utfordringar i høve system og rutinar.
  - b. å gjennomføre ei arbeidsmiljøundersøking blant mellomleiarane i kommunen med særleg omsyn på opplevd arbeidspress.
  - c. å tilby mellomleiarane auka støtte og opplæring i økonomifunksjonen
  - d. å gjennomgå rutineane for synleggjering av driftskonsekvensar i investeringsvedtak med sikte på å tydeleggjere konsekvensane endå betre.
  - e. å innfør detaljerte krav om KVU, KS1 og KS2 med forskjellig innslagspunkt i større prosjekt.

3. Kontrollutvalet ber om å få ei skriftleg tilbakerapportering om oppfølginga av tilrådingane innan tredje kvartal 2023.

Framlegg til vedtak i kommunestyret:

1. Kommunestyret sluttar seg til revisor sine tilrådingar i forvaltningsrevisjonsrapporten «Strategisk økonomistyring i Alver kommune» og ber kommunedirektøren om å:
  - a. å innfør ein prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiarar om moglege utfordringar i høve system og rutinar.
  - b. å gjennomføre ei arbeidsmiljøundersøking blant mellomleiarane i kommunen med særleg omsyn på opplevd arbeidspress.
  - c. å tilby mellomleiarane auka støtte og opplæring i økonomifunksjonen
  - d. å gjennomgå rutineane for synleggjering av driftskonsekvensar i investeringsvedtak med sikte på å tydeleggjere konsekvensane endå betre.
  - e. å innfør detaljerte krav om KVU, KS1 og KS2 med forskjellig innslagspunkt i større prosjekt.

2. Kommunestyret ber om at kontrollutvalet får ei skriftleg tilbakerapportering om oppfølginga av tilrådingane innan tredje kvartal 2023.

73/22: PROSJEKTPLAN: FORVALTNINGSREVISJON BARNEVERN*Saksvedlegg:**Prosjektplan barnevern_framlegg KPMG***SAKSOPPLYSNINGAR:**

Kontrollutvalet har motteke framlegg til prosjektplan datert 8. november 2022 for ein forvaltningsrevisjon av barnevernet frå KPMG. Planen skal handsamast og godkjennast av kontrollutvalet i møtet.

Forvaltningsrevisor Sindre R. Dueland stiller i møtet for å kunne utdjupe innhaldet i planen og svare på spørsmål og få eventuelle innspel hos kontrollutvalet.

Bakgrunn for saka:

I sak 64/22 gjorde kontrollutvalet dette vedtaket:

1. Med bakgrunn i Alver kommunestyre sitt vedtak i sak 107/22 bestiller kontrollutvalet ein prosjektplan for eit forvaltningsrevisjonsprosjekt av barnevernet frå revisor KPMG.
2. Forvaltningsrevisjonen bør ha fokus på hjelpetiltak/tidleg innsats, akuttvedtak, tilbakeføringsplanar og rutinar og handtering av bekymringsmeldingar.
3. Revisor tek også med seg innspel etter kontrollutvalet si drøfting av saka i arbeidet med prosjektplanen.
4. Forvaltningsrevisjonen skal gjerast innafør dei økonomiske rammene som kontrollutvalet har spelt inn til kommunestyret gjennom sitt framlegg til budsjett for kontrollutvalet for 2023.
5. Prosjektplanen skal leverast til kontrollutvalssekretariatet 7.11.2022 med planlagt handsaming i kontrollutvalsmøtet 21.11.2022.

Kontrollutvalet sitt vedtak var ei oppfølging av følgjande vedtak i Alver kommunestyre den 22.09.2022 (sak 107/22):

Kommunestyret ber om at kontrollutvalet gjennomfører ein forvaltningsrevisjon av barneverntenesta i Alver kommune. Forvaltningsrevisjonen må skje innanfor kontrollutvalet si eksisterande budsjettramme.

Kommunestyret ber om at kontrollutvalet utarbeider eit mandat til forvaltningsrevisjonen, med fokus på hjelpetiltak/tidleg innsats, akuttvedtak, tilbakeføringsplanar og rutinar og handtering av bekymringsmeldingar.

Sekretariatet si vurdering

Sekretariatet meiner revisor har svara ut bestillinga frå kontrollutvalet og kommunestyret og levert ein grundig og god prosjektplan, og vil tilrå kontrollutvalet å vedta denne slik den ligg føre.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

1. Kontrollutvalet har handsama prosjektplanen «Forvaltningsrevisjon av barnevernet» og godkjenner den slik den ligg føre frå KPMG, datert 8. februar 2022.

2. Prosjektplanen svarer ut kontrollutvalet si bestilling i sak 64/22, som i sin tur svara ut kommunestyret si bestilling til kontrollutvalet i sak 107/22.
3. Kontrollutvalet ynskjer ferdigstilling og handsaming av prosjektrapporten innan utgangen av september 2023.
4. Kontrollutvalet ber om å få korte statusrapportar i komande møte.

74/22: RISIKO- OG VESENTLEGVURDERING ETTERLEVINGSKONTROLL

Saksvedlegg:

Risikovurdering etterlevingskontroll 2022 Alver kommune

SAKSOPPLYSNINGAR:

Revisor KPMG har sendt over risiko- og vesentlegvurdering for forenkla etterlevingskontroll for 2022.

Forenkla etterlevingskontroll er ei av dei lovpålagte oppgåvene revisor skal utføra. Føremålet med etterlevingskontrollen er å sjå etter om kommunen eller fylkeskommunen si økonomiforvaltning i hovudsak føregår i samsvar med bestemmelsar og vedtak.

I kommuneloven § 24-9 står det mellom anna: «Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget.» Dette er ei av oppgåvene som kjem inn under kontrollutvalet sitt «sjå-til-ansvar,» og er beskrive i kommuneloven sin § 23-2, første ledd.

I e-posten risikovurderinga vart sendt over med skriv revisor noko utfyllande informasjon:

Det er lagt til en risiko, knyttet til bokføringsloven og etterlevelse av krav knyttet til gaver, representasjon og reiseregninger. Dette er en risiko som vi ser på som universell i forhold til økt reiseaktivitet mm etter Covid-19, og som har blitt tatt opp i andre kommuner.

Vi har likevel valgt å fokusere på overtid og overtidsbestemmelser, da utgiftene til dette er økt vesentlig fra tidligere år i Alver. Faktisk angrepsvinkel vil avhenge av en innledende kartlegging, men har fokus på 1.) godkjenning av overtid og 2.) etterlevelse av reglene i arbeidsmiljøloven.

Revisor skal levere ein rapport på den forenkla etterleveringskontrollen 2022 til kontrollutvalet innan 30.06.2023.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek risiko- og vesentlegvurderinga for forenkla etterlevingskontroll til orientering.

75/22: REVISJONSTENESTER FRÅ 2024 – OPPSTART INNKJØPSPROSESS**SAKSOPPLYSNINGAR:**

Fellesnemnda for Alver gjorde vedtak om å konkurranseutsetje revisjonstenestene for Alver kommune i sak 062/18. Etter ein anbudsrunde gjorde fellesnemnda, etter innstilling frå dei tre kontrollutvala (Lindås, Meland og Radøy), vedtak om å tildele KPMG AS kontrakt for kjøp av revisjonstenester for 2020 – 2023, med opsjon på eitt år ekstra (sak 023/19).

Avtalen om revisjonstenester går ut ved årsslutt i 2023. Difor må det gjennomførast ein ny innkjøpsprosess.

Det er kontrollutvalet si oppgåve å gje innstilling til val av revisor til kommunestyret. Av dette følat det er kontrollutvalet si oppgåve å gjennomføre innkjøpsprosessen (offentleg anskaffelse).

Gjennomføringa av konkurransen må gjennomførast før kontrollutvalet kan gje innstilling til kommunestyret om val av revisor.

Sekretariatet si vurdering:

Kontrollutvalet må setje i gong prosessen med å utarbeide konkurransegrunnlag for utlysning av revisjonstenestene til kommunen. Sekretariatet vil, gjennom si rolle, bistå kontrollutvalet med sakshandsaming i prosessen. For å sikre ein god prosess, herunder at Lov og forskrift om offentlige anskaffingar vert følgd, må kontrollutvalet og sekretariatet ha bistand av innkjøpsfagleg kompetanse.

I kontrollutvalsboka står det mellom anna: «For å sikre at prosessen er i tråd med regelverket, kan kontrollutvalet og sekretariatet oppsøkje innkjøpsfagleg hjelp. Det er likevel viktig at kontrollutvalet er involvert i arbeidet med å utforme tildelingskriterium og konkurransegrunnlag.»

Sekretariatet har bede administrasjonen om slik assistanse, gjennom kommunen si innkjøpsavdeling/den innkjøpsfaglege kompetansen kommunen har knytta til seg. Administrasjonen har føreslege at kommunen sin eksterne leverandør av innkjøpskompetanse vert nytta til å bistå med innkjøpsprosessen gjennom kommunen sin rammeavtale. Sekretariatet føreslår å starta samarbeidet med denne leverandøren, Odin prosjekt AS, og ta opp att saka i neste møte, ved at kontrollutvalet handsamar eit framlegg til konkurransegrunnlag då.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

1. Kontrollutvalet startar arbeidet med innkjøp av revisjonstenester til Alver kommune frå 2024, då dagens avtale går ut ved utgangen av 2023.
2. Kontrollutvalet sitt sekretariatet startar sakshandsaming av saka, herunder å utarbeide framlegg til konkurransegrunnlag, som skal handsamast av kontrollutvalet i seinare møte.
3. Alver kommune sin rammeavtale for bistand til gjennomføring av offentlege innkjøp vert nytta for mellom anna å sørge for at innkjøpsprosessen føl lovar og reglar.
4. Alle kostnader knytt til gjennomføring av konkurranse/offentleg innkjøp skal dekkast av Alver kommune. Kontrollutvalet ber kommunestyret gjere vedtak som sørger for dette.

5. Prosessen med konkurranse/offentleg innkjøp må gjennomførast før kontrollutvalet kan gje innstilling til kommunestyret om val av revisor.

Framlegg til vedtak i kommunestyret:

1. Kommunestyret ber administrasjonen om å stille med naudsynt innkjøpsfagleg hjelp til kontrollutvalet i samband med gjennomføring av innkjøp av revisjonstenester til Alver kommune frå 2024.
2. Kontrollutvalet, med sekretariat, er ansvarlege for gjennomføringa av heile innkjøpsprosessen, som skal følgje reglar for offentlege innkjøp.

76/22: OPPFØLGING AV EIGENEVALUERING: SAKER/MANDAT OG OPPLÆRING

SAKSOPPLYSINGAR

Saka var oppført som sak 66/22 i førre møte, men vart utsett.

I sak 08/22 la kontrollutvalssekretær fram resultat av eigenevalueringa som vart gjennomført i desember 2021.

Saka har vorte følgd opp med drøfting om rolle, mandat og forholdet til kommunestyret i sak 18/22, samt drøfting av handtering av henvendingar frå innbyggjarar i sak 47/22.

I dette møtet står to andre tema på dagsorden: saksfokus/saker i høve mandat og opplæring. Desse tema er knytt til kvarandre fordi opplæring bør vere knytt til kva saker kontrollutvalet skal – og kan – handsama.

Saksfokus/saker i høve mandat:

Når ein skal vurdere saksfokus og mandat må ein ta utgangspunkt i kontrollutvalet si rolle. I kontrollutvalsboka (s. 26) står det: «Rolla som kontrollutvalsmedlem skil seg frå andre utval ved at medlemmene skal leggje til grunn eit overordna kontrollperspektiv, og ikkje ei partipolitisk tilnærming.»

Kontrollutvalet har ei rekkje lovpålagde saker å følgje opp, som er nærare omtala i [kommuneloven kapittel 23, forskrift og kontrollutvalg og revisjon](#) og oppsummert i kontrollutvalsboka frå s. 17. Kontrollutvalsboka kan lesast på nett, eller lastast ned her: [Kontrollutvalsboka - regjeringen.no](https://www.regionordhordland.no/kontrollutvalsboka)

Ut over lovpålagde saker kan kontrollutvalet ta initiativ til andre saker dei ynskjer å handsame. I kontrollutvalsboka står følgjande:

Det er viktig at kontrollutvalet nyttar høvet til å ta opp eit breitt spekter av saker, og at utvalet er klår over at kontrolloppgåvene omfattar meir enn berre revisjon. Dette er avgjerande for at kontrollutvalet skal opplevast som nyttig, både for kommunestyret som oppdragsgjevar og forvaltninga som blir kontrollert. Kontrollutvalet skal medverke til å realisere dei overordna måla i kommunen. Dette bør prege både arbeidsforma og sakene.

Kontrollutvalet kan gjerne drøfte korleis utvalet arbeider, og korleis ein kan arbeide framover, for å medverke til å realisere dei overordna måla til kommunen. I tillegg kan kontrollutvalet drøfte korleis kontrollutvalet arbeider, og kan arbeide, for at deisakene som vert ynskt på agendaen ikkje har rot i politisk interesse. Slike drøftingar kan også danne grunnlag for kva som bør vere viktig å fokusere på i opplæringa av eit nytt kontrollutval.

Kontrollutvalsmedlemme kan gjerne også sjå på saklistene frå møta i 2022 og vurdere om sakene som har vore oppe speglar ein god balanse mellom kontrollutvalet sitt lovpålagde mandat og andre saker som utvalet har handsama, og drøfte korleis sakene til kontrollutvalet bidreg til overordna måloppnåing for kommunen. Ein kan også drøfte om kontrollutvalet er kjent med kva som er dei overordna måla til kommunen, og korleis ein eventuelt framover kan arbeide for å auke fokuset på overordna måloppnåing.

Opplæring:

Til neste haust er det nytt kommuneval, og det vert eit nytt kontrollutval. Det er ein fordel om erfaringane frå det sitjande kontrollutvalet vert brukte som grunnlag for opplæringsarbeidet første periode med nytt kontrollutval.

Har kontrollutvalet innspel til tema som er viktige å få betre opplæring i?

Sekretariatet har, i samråd med Vestlandsrevisjon IKS, sendt ut ei undersøking blant medlemmene i kontrollutvala i Nordhordland og Voss for å sjå korleis interessa for kurs er no i haust/vinter. Undersøkinga viser at interessa for kurs ikkje er så høg no. Uansett vil det verte gjennomført opplæring i samband med ny kommunestyreperiode, og innspel til opplæring vil vere nyttig å ta med seg til planlegginga av dette.

Sekretariatet si vurdering:

Det er opp til kontrollutvalet kor djupt ein ynskjer å gå inn i drøfting og forbetningsarbeid knytt til eigenevalueringa vidare, og sekretariatet vil ikkje styra utvalet sine drøftingar for mykje. Sekretariatet ynskjer også innspel frå kontrollutvalet til tema for eventuell vidare oppfølging av evalueringsarbeidet.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet tek med seg vesentlege poeng frå diskusjonen i møtet i arbeidet vidare.

Leiar avgjer om, og korleis, evalueringsarbeidet eventuelt vert følgd opp vidare i samband med møte.

77/22: MØTEPLAN KONTROLLUTVALET 2023

Saksvedlegg: Framlegg til møteplan for Alver kontrollutval 2023

SAKSOPPLYSINGAR

Sekretariatet har utarbeidd vedlagde framlegg til møteplan for Alver kontrollutval for 2023, med møte følgande datoar: 7. mars (alternativt 21. februar), 25. april., 13. juni, 19. september og 14. november. 12. desember er sett inn som ein mogleg ekstra møtedato, ved behov.

Framlegget legg opp til å endre fast dag for møta frå måndag til tysdag.

FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet vedtek møteplanen for 2023 slik den ligg føre. Kontrollutvalsleiar får fullmakt til å endre dato for møte ved behov.

78/22: MØTEPROTOKOLLAR FRÅ POLITISKE UTVAL

SAKSOPPLYSINGAR:

Kontrollutvalet vert oppmoda til å følgje med på aktiviteten til dei politiske utvala i kommunen. Kontrollutvalsmedlemmene kan i dette faste sakspunktet orientere kvarandre om politiske saker som er relevante for utvalsmedlemmene å kjenne til.

Politisk møteplan med innkallingar og møteprotokollar ligg i innsynsløysinga: [Møteplan 2022 \(sing.no\)](#)

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

79/22 EVENTUELT

Ingen saksopplysingar eller framlegg til vedtak i denne saka.

ALVER KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

- Møtedato: 31. oktober 2022 kl. 09:00 – 13.15
- Stad: Formannskapssalen, Frekhaug (Meland rådhus)
- Deltakarar: Jimmy Pasali (leiar), Harald Breivik (nestleiar, frå sak 61/22), Karolina Vakt skjold (medlem), Solbjørg Åmdal Sandvik (medlem), Margrethe Aven Storheim (medlem), Arild Tveranger (medlem) og Rolf Sandstad (medlem)
- Forfall:
- Andre: Ordførar Sara Sekkingstad (fram til og med sak 62/22) og varaordførar Nina Bognøy (sak 63/22 og 64/22), Kommunalsjef, oppvekst, Kristin Moe og tenesteleiar for barnevernet, Sissel Mary Frotjold orienterte i sak 63/22
- Revisor: Sindre R. Dueland (Forvaltningsrevisor, KPMG) (orienterte i sakene 62/22 og 64/22)
- Sekretariat: Trude Bruket, Region Nordhordland IKS

INNHALDSLIS TE

59/22 Godkjenning av innkalling og sakliste til møtet	2
60/22 Godkjenning av protokoll frå møtet 17.10.2022.....	2
61/22 Meldingssaker.....	3
62/22 Prosjektplan: forvaltningsrevisjon av beredskap og kommunen si covid-19-handtering.....	4
63/22 Orientering: Korleis Alver fø l opp barnevernsreforma.....	5
64/22 Forvaltningsrevisjon barnevern – mandat etter vedtak i sak 107/22 Innbyggjarframlegg til kommunestyret	5
65/22 Plan for forvaltningsrevisjon – endringar etter kommunestyret sine bestillingar.....	7
66/22 Oppfølging evalueringsarbeid: Saker i høve mandat og opplæring.....	8
67/22 Møteprotokollar frå politiske utval	8
68/22 Eventuelt	8

59/22 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE TIL MØTET

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Innkalling og sakliste til møte i kontrollutvalet 31.10.2022 er godkjent.

BEHANDLING I MØTET

Harald Breivik var ikkje tilstades under handsaminga.

Samrøystes vedteke.

VEDTAK

Innkalling og sakliste til møte i kontrollutvalet 31.10.2022 er godkjent.

60/22 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 17.10.2022

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Møteprotokoll frå møtet 17.10.2022 er godkjent slik den ligg føre.

BEHANDLING I MØTET

Harald Breivik var ikkje tilstades under handsaminga.

Samrøystes vedteke.

VEDTAK

Møteprotokoll frå møtet 17.10.2022 er godkjent slik den ligg føre.

61/22 MELDINGSSAKER

- a) Henvending 1 om barnevernssak – sendt 20.08.2022
- b) Henvending 2 om barnevernssak – kopi av klage til Statsforvaltaren – sendt 18.09.2022
- c) Henvending 3 om barnevernssak – sendt 19.09.2022
- d) Henvending 4 om barnevernssak – sendt 10.10.2022
- e) Henvending 5 om barnevernssak – sendt 19.10.2022
- f) Svar på henvendingar om barnevernssak – sendt 18. og 20.10.2022

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen om dei fem henvendingane knytt til sakshandsaming i barnevernssaker til orientering.

BEHANDLING I MØTET

Kontrollutvalet stemte over lukking av møtet under handsaminga av saka for å få meir innsyn i innhaldet i henvendingane.

Fire stemte for lukking av møtet: Jimmy Pasali, Harald Breivik, Arild Tveranger og Karolina Vakt skjold.
Tre stemte mot: Rolf Sandstad, Margrethe Aven Storheim, Solbjørg Åmdal Sandvik.

Lukking av møtet i høve kommunelova § 11-5 andre ledd med heimel i Offentleglova § 13.1 vart vedteke med fire mot tre stemmer.

Møtet vart lukka kl. 09.30.

Møtet vart opna att kl. 10.00.

Kontrollutvalssekretariatet sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen om dei fem henvendingane knytt til sakshandsaming i barnevernssaker til orientering.

62/22 PROSJEKTPLAN: FORVALTNINGSREVISJON AV BEREDSKAP OG KOMMUNEN SI COVID-19-HANDTERING

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

1. Kontrollutvalet har handsama prosjektplanen «Forvaltningsrevisjon av beredskap mv.» og vedtek den slik den ligg føre frå KPMG, datert 17. oktober 2022.
2. Prosjektplanen svarer ut kommunestyret si bestilling i sak 072/22, samt prioritert punkt nummer 4 i plan for forvaltningsrevisjon, slik den er vedteken av kommunestyret i sak 113/20.
3. Kontrollutvalet ynskjer ferdigstilling og handsaming av prosjektrapporten innan juni 2023.
4. Kontrollutvalet ber om å få korte statusrapportar i komande møte.

BEHANDLING I MØTET

Forvaltningsrevisor Sindre R. Dueland, KPMG, orienterte om prosjektplanen.

Kontrollutvalet drøfta planen. Revisor svarte på spørsmål frå kontrollutvalet og ordførar.

Kontrollutvalssekretariatet sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

VEDTAK

1. Kontrollutvalet har handsama prosjektplanen «Forvaltningsrevisjon av beredskap mv.» og vedtek den slik den ligg føre frå KPMG, datert 17. oktober 2022.
2. Prosjektplanen svarer ut kommunestyret si bestilling i sak 072/22, samt prioritert punkt nummer 4 i plan for forvaltningsrevisjon, slik den er vedteken av kommunestyret i sak 113/20.
3. Kontrollutvalet ynskjer ferdigstilling og handsaming av prosjektrapporten innan juni 2023.
4. Kontrollutvalet ber om å få korte statusrapportar i komande møte.

63/22 ORIENTERING: KORLEIS ALVER FØL OPP BARNEVERNENSREFORMA

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen om korleis Alver kommune føl opp barnevernensreforma til orientering.

BEHANDLING I MØTET

Tenesteleiar for barnevernet, Sissel Mary Frotjold orienterte i saka. Kommunalsjef, oppvekst, Kristin Moe var tilstades i møtet under handsaminga av saka.

Presentasjonen vert lagt ved protokoll.

Kontrollutvalet stilte spørsmål og fekk svar.

Basert på bestillinga og den faktiske orienteringa føreslo kontrollutvalssekretær å spissa innhaldet i framlegg til vedtak, og endra det til:

Kontrollutvalet tek informasjonen om overordna organisering av barnevernet med fokus på ansvar og system, samt korleis kommunen føl opp oppvekstreforma (barnevernensreforma), til orientering.

Nytt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen om overordna organisering av barnevernet med fokus på ansvar og system, samt korleis kommunen føl opp oppvekstreforma (barnevernensreforma), til orientering.

64/22 FORVALTNINGSREVISJON BARNEVERN – MANDAT ETTER VEDTAK I SAK 107/22 INNBYGGARFRAMLEGG TIL KOMMUNESTYRET

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

1. Med bakgrunn i Alver kommunestyre sitt vedtak i sak 107/22 bestiller kontrollutvalet ein prosjektplan for eit forvaltningsrevisjonsprosjekt av barnevernet frå revisor KPMG.
2. Forvaltningsrevisjonen bør ha fokus på hjelpetiltak/tidleg innsats, akuttvedtak, tilbakeføringsplanar og rutinar og handtering av bekymringsmeldingar.
3. Revisor tek også med seg innspel etter kontrollutvalet si drøfting av saka i arbeidet med prosjektplanen.
4. Forvaltningsrevisjonen skal gjerast innafor dei økonomiske rammene som kontrollutvalet har spelt inn til kommunestyret gjennom sitt framlegg til budsjett for kontrollutvalet for 2023.
5. Prosjektplanen skal leverast til kontrollutvalssekretariatet 7.11.2022 med planlagt handsaming i kontrollutvalsmøtet 21.11.2022.

BEHANDLING I MØTET

Kontrollutvalet drøfta rammer for, føremål, problemstillingar og kriterium for bestillinga av ein prosjektplan for forvaltningsrevisjon av barnevernet.

Forvaltningsrevisor Sindre R. Dueland, KPMG, orienterte om moglege rammer og kriterium for ein slik revisjon, og gav innspel og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Stikkord frå drøftinga:

- Mål: Sjå om Alver kommune gjer den jobben dei er sett til å gjere innafor barnevern, herunder korleis dei føl opp nye lovverk.
- Eksempel på ting som kan sjåast på:
  - Rutinar og handtering av plassering av barn, samvær og tilbakeføring.
  - Gjennomføring/rutinar rundt akuttvedtak.
  - Barnet sine rettar.
  - Kommunikasjon og samarbeid - Møter/kontakt med foreldre.
  - Korleis dagens rutinar vert etterfølgt i praksis.
  - Ynskjer at det vert sett på rutinar rundt både undersøkelsesaker, tiltakssaker og plasseringssaker.
- Nokre av revisor sine avklaringar på kva forvaltningsrevisjonen kan gå inn på, og ikkje gå inn på:
  - Sjå på systema i Alver kommune, kan ikkje sjå på systema i dei gamle kommunane.
  - Stikkprøvar på 5-10% av dei opne sakene i kommunen, og sjå på sakshandsaminga i desse på systemnivå/overordna. Her kan saker som er oppstått i dei gamle kommunane bli sett på, men sakshandsaminga i dei før Alver kommune vart etablert vert ikkje vurdert.
  - Revisor får tilgang til dei henvendingane som er komne inn om barnevernssaker, for å sjå overordna på om desse kan peika på systemsvikt på overordna nivå.
  - Revisjonen vil ikkje innehalda gransking av enkeltsaker, men sjå på overordna system.

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak vart einstemmig vedteke.

VEDTAK

1. Med bakgrunn i Alver kommunestyre eitt vedtak i sak 107/22 bestiller kontrollutvalet ein prosjektplan for eit forvaltningsrevisjonsprosjekt av barnevernet frå revisor KPMG.
2. Forvaltningsrevisjonen bør ha fokus på hjelpetiltak/tidleg innsats, akuttvedtak, tilbakeføringsplanar og rutinar og handtering av bekymringsmeldingar.
3. Revisor tek også med seg innspel etter kontrollutvalet si drøfting av saka i arbeidet med prosjektplanen.
4. Forvaltningsrevisjonen skal gjerast innafor dei økonomiske rammene som kontrollutvalet har spelt inn til kommunestyret gjennom sitt framlegg til budsjett for kontrollutvalet for 2023.
5. Prosjektplanen skal leverast til kontrollutvalssekretariatet 7.11.2022 med planlagt handsaming i kontrollutvalsmøtet 21.11.2022.

65/22 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – ENDRINGAR ETTER KOMMUNESTYRET SINE BESTILLINGAR

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet har handsama plan for forvaltningsrevisjon med bakgrunn i at det er kome bestillingar på andre forvaltningsrevisjonsprosjekt frå kommunestyret.

Kontrollutvalet føl opp bestillingane frå kommunestyret, og tilpassar plan for forvaltningsrevisjon med omsyn til dette.

I inneverande kommunestyreperiode vil då følgande forvaltningsrevisjonsprosjekt vera gjennomførde.

1. Opplæringslova § 9A (Oppvekst og tidleg innsats) - gjennomført
2. Økonomistyring (Økonomisk bærekraft og økonomistyring) – i slutfasen
3. Beredskap og covid-19-handteringa - påbegynt
4. Barnevern - bestillingsfasen

Kontrollutvalet sender utskrift av saka som orientering til kommunestyret.

BEHANDLING I MØTET

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak vart einstemmig vedteke.

VEDTAK

Kontrollutvalet har handsama plan for forvaltningsrevisjon med bakgrunn i at det er kome bestillingar på andre forvaltningsrevisjonsprosjekt frå kommunestyret.

Kontrollutvalet føl opp bestillingane frå kommunestyret, og tilpassar plan for forvaltningsrevisjon med omsyn til dette.

I inneverande kommunestyreperiode vil då følgande forvaltningsrevisjonsprosjekt vera gjennomførde.

1. Opplæringslova § 9A (Oppvekst og tidleg innsats) - gjennomført
2. Økonomistyring (Økonomisk bærekraft og økonomistyring) – i slutfasen
3. Beredskap og covid-19-handteringa - påbegynt
4. Barnevern - bestillingsfasen

Kontrollutvalet sender utskrift av saka som orientering til kommunestyret.

66/22 OPPFØLGING EVALUERINGSARBEID: SAKER I HØVE MANDAT OG OPPLÆRING

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet tek med seg vesentlege poeng frå diskusjonen i møtet i arbeidet vidare.

Leiar avgjer om, og korleis, evalueringsarbeidet eventuelt vert følgd opp vidare i samband med møte.

BEHANDLING I MØTET

Saka vart ikkje handsama i møtet/utsett.

VEDTAK

67/22 MØTEPROTOKOLLAR FRÅ POLITISKE UTVAL

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

BEHANDLING I MØTET

Harald Breivik orienterte overordna om siste kommunestyremøtet.

Sekretariatet sitt framlegg til vedtak vart einstemmig vedteke.

VEDTAK

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

68/22 EVENTUELT

Ingen saksopplysingar eller framlegg til vedtak i denne saka.

Neste kontrollutvalsmøte er 21.11.2022.

Alver 31.10.2022

Jimmy Pasali

Leiar kontrollutvalet

Trude Bruket

Kontrollutvalssekretær

revisjonstenester til Alver kommune

Alver kommune | RAMMEAVTALER

Support

Rapport på avtale

Opprett innkjøpsplan

Opprett mal

Tilknyttet konkurranse

Kommunikasjon

Brukere

Logg

ger og registrerer spesifikke aktiviteter. Når man åpner loggen vil standard søk er satt til dagens dato og en måned tilbake i tid.

Logg (2)

Versjon	Dato/Tid	Virksomhet	Bruker	Type	Handling
2	03.10.2022 12.14.41	Alver kommune	Janne Sund	Kommunikasjon	Nytt endringsbilag
2	03.10.2022 12.14.41	Alver kommune	Henriette Dale Bråthen	Kommunikasjon	Prolongering av avtaler

Søk

Fra: [Johannessen, Mathias Wasaznik](#)
Til: [Henriette Dale Bråthen](#)
Kopi: [Kjærnet, Kine](#); [Heggen, Magnus Nedreid](#); [Sylta, Harald](#)
Emne: RE: Forlenging av rammeavtale om levering av revisjonstenester til Alver kommune
Dato: mandag 3. oktober 2022 22:01:44
Vedlegg: [image001.png](#)

Hei,

Vi bekrefter mottak av denne meldingen. Tusen takk for godt og interessant samarbeid så langt – vi ser frem til det videre samarbeidet.

Beste hilsen,

Mathias W. Johannessen

Senior Manager, KPMG Advisory

KPMG AS

Sørkedalsveien 6

Pb 7000 Majorstuen

N-0306 Oslo

Norway

Direct phone: +47 91 84 74 43

Switchboard: +47 04063

mathias.johannessen@kpmg.no

<http://www.kpmg.no/>

Videresendt melding:

From: Henriette Dale Bråthen <henriette.dale.brathen@alver.kommune.no>

Sent: mandag 3. oktober 2022 12:21

To: Kvissellien, Ole Jacob <Ole.Jacob.Kvissellien@kpmg.no>

Subject: Forlenging av rammeavtale om levering av revisjonstenester til Alver kommune

Hei,

Me viser til gjeldende rammeavtale om levering av revisjonstenester til Alver kommune.

Avtalen går ut 30.12.2022 men me har i henhold til kontrakten moglegheit til å forlenga rammeavtalen fram til og med 31.12.2023. Me ber om ei tilbakemelding på at denne meldinga er motteken (melding om forlenging skal også være sendt via Mercell).

Kommunen nyttar høvet til å takke for samarbeidet så langt.

Venleg helsing

Henriette Dale Bråthen | Innkjøpssjef

Telefon: 97 96 91 73

Innbyggjarservice: +47 56 37 50 00
www.alver.kommune.no

The information contained in this email and any files transmitted with it are confidential and may be legally privileged. It is intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed (or meant to be addressed to).

If you are not the intended recipient or the person responsible for delivering the email to the intended recipient, be advised that you have received this email in error and that any use, dissemination, forwarding, printing, or copying of this email or any action in reliance upon it is strictly prohibited and may be unlawful.

If you have received this email in error please notify KPMG Norway IT function by telephone at +47 4063 9009 and delete all copies of this e-mail message and any attachments from all computers.

KPMG is neither liable for the proper, complete transmission of the information contained in this communication nor any delay in its receipt.

When addressed to our clients any opinions or advice contained in this email are subject to the terms and conditions expressed in the governing KPMG client engagement letter.

#####

This E-mail message has been checked for computer viruses by KPMG.

#####

Strategisk økonomistyring

Forvaltningsrevisjonsrapport
Alver kommune

Oktober 2022

www.kpmg.no

Samandrag

I denne forvaltningsrevisjonen har vi gjennom 2022 gått gjennom den strategiske økonomistyringa i Alver kommune med utgangspunkt i regnskapsåret 2021. Vi har sett på problemstillingar innanfor dei økonomiske måltala, driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. Under er eit samandrag av vurderingar og anbefalingar i rapporten.

Vurderingar

Planlegging for måltall

Forvaltningsrevisor har ikkje vurdert om måltala i seg sjølv er hensiktsmessige. I høve prosessen som er gjort med nytting av måltalla for 2021 synar vi til at måltala blei vedtatt etter budsjettet var sett i verk. For bruk i budsjettprosessen for 2022 er det heller ingenting å innvende. Det er elles for kort bruk av måltala som styringsverktøy til at forvaltningsrevisor kan gjere ei systematisk vurdering av korleis dei blir nytta i planprosessen over tid.

Driftsbudsjett

I vurderingane har vi i hovudsak lagt vekt på at det må vere sporbar samanheng mellom det som er skrive i kommunen sine styringsdokumenter og det som går frem av intervju og spørjeundersøkinga. Dette ser vi så i samanheng med revisjonskriteriene og problemstillinga.

I intervju og spørjeundersøkinga er det syna til korleis strukturen i kommuneforvaltninga oppfatast å påverke tenestetilbodet og moglegheita til å hente ut stordriftsfordelar. Det er forvaltningsrevisor si vurdering at dette er høve som ligg til politisk leining i kommunen etter kommunelova. Vurdering av politisk nivå i kommunen fell utanfor forvaltningsrevisors oppgåve.

Forvaltningsrevisor sin overordna vurdering er først og fremst at Alver kommune har eit strukturert og godt system for budsjettplanlegging og rapportering. Det er tydelege rutinar for kva som skal rapporterast og systema i seg sjølv legg til rette for at dei som gjer økonomiske avgjerd sitt på så ferske og korrekte data som mogleg til ei kvar tid.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av planprosessen er at den er godt strukturert og at det synes hensiktsmessig både med tanke på deltaking og innspel og styring frå toppleinga.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av budsjett disponering og usikkerheit er at rutine er hensiktsmessige. Det er ikkje satt av buffermidlar og det er det heller ikkje behov for. Prosessen med handsaming av usikkerheit syner at driftsbudsjettet er nøkternt, slik det òg bør vere sett i høve til Alver kommune sin økonomiske situasjon. Respondentane er ikkje samde om det bør nyttast buffermidlar. Vår vurdering er at det uansett ikkje er naturleg at det ligg buffermidlar på dei mindre einingane og at det i så fall bør ligge på tenestenivå. På dette nivået er det ikkje kome tilbakemelding om at det er ei utfordring å ikkje ha buffermidlar.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av rapportering og avvik er at prosessen også her er god. Systemet kommunen har vald skildrar årsakene til budsjettavvik på ein god måte og bidrar til synleggjing gjennom heile linja.

Forvaltningsrevisor sin vurdering er at tilsette i stor grad oppfattar system og rutinar som hensiktsmessige. Det er eit mogleg forbetningsområde i at toppleiarnivå ikkje har ein konkret prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiarar der dei kan fortelje om utfordringar. Dette kan være ei mogleg forbetring i høve dagens system.

Det er forvaltningsrevisor sin vurdering at personar med budsjettansvar opplever å ha varierende grad av kompetanse til å ivareta ansvaret. Spesielt for leiare på avdelingsnivå er dette syna til, noko som heng saman med at deira faglege kvalifikasjonar i stor grad er knytt til andre områder enn økonomi. Når det gjeld kompetanse knytt til økonomistyring blant tenesteleiarar og toppleiinga er vår vurdering at dei tilsette i stor grad opplever å ha tilstrekkeleg kompetanse til å ivareta ansvaret. Vidare er vår vurdering av opplæring og støtte til økonomifuksjonane i kommunen er at dei i hovudsak er gode, men at det er satt av for lite ressursar til oppfølging og støtte, samt at dei tilsette på mellomleiarnivå ikkje har nok tid til sjølv å prioritere å sette seg inn i økonomiarbeidet. Det er samstundes forvaltningsrevisors vurdering at opplæringa må leggjast opp på ein måte som gjer det mogleg å handsame i tillegg til andre oppgåver, utan at det fører til meirarbeid for den enkelte.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av andre tilbakemeldingar knytt til forvaltningsrevisjonen er at kommunen bør vurdere oppgåvemengden til dei tilsette på mellomleiarnivå. Det er etter vårt syn mange mellomleiarar som melder tilbake om stadig aukande arbeidsmengde i nye Alver, og kommunen bør her vurdere tiltak som kan redusere arbeidsbyrden til mellomleiarane – eksempelvis om det er enkelt oppgåver som i større grad kan gjerast av administrativt støttepersonell.

Investeringsbudsjett

Forvaltningsrevisor sin overordna vurdering er at Alver kommune har fått til eit godt stykke arbeid med å etablere felles reglement for prosjektstyringa, få oversikt over arva prosjekt og etter kvart få oversikt over kostnadene gitt varierende føreliggande analysar.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av planlegging for driftskonsekvensar er at handsaminga av dette har vært for dårlig. Det er ikkje ein ukjent ting i kommunesektoren at investeringsvedtak kan bli gjort utan at ein har eit tydelig vedtak, eller vedtaksgrunnlag, for driftskonsekvensane. I høve handsaming av slike saker er det forvaltningsrevisor sin vurdering at sakene bør synast slik at driftskonsekvensane kjem frem tidlig i saken, gjerne like før investeringskonsekvensen.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av styringa for usikkerheit er noko blanda. Slik prosessen er lagt opp i dag vil det truleg vere ei viss sparing i mindre prosjekt der den ibuande risikoen er låg. Det er òg slik at ein ikkje alltid kan komme utanom høg risiko ved å legge til fleire økonomiske analysar – for eksempel ved risiko for grunnforholda. Det er likevel forvaltningsrevisor sin erfaring at ein ved større prosjekt bør kalkulere usikkerheita nærare for å unngå for stor risiko. Det er ein svakheit i dagens prosjektstyringssystem at ein ikkje har konkretisert krava for konseptvalutgreiing og ikkje nyttar KS1 og KS2. Forvaltningsrevisor sin vurdering er at det bør innførast krav om dette for større prosjekt og at terskelen for når dei skal nyttast bør fastsetast i reglement for styring av investeringsprosjekt.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av systemet for avvik og rapportering er at systemet er godt og eignar å gi eit heilskapleg bilete av økonomien i prosjektporteføljen på rett tid. Frå forvaltningsrevisor sitt perspektiv er det likevel ønskeleg å påpeike at forvaltningsrevisjon *«innebærer å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkningar ut fra kommunestyrets vedtak»* og er ein annan metode enn å evaluere einskildprosjekt.

Anbefalingar

Forvaltningsrevisor har gjennom undersøkingane vurdert høva i Alver kommune sin strategiske økonomistyring. Basert på undersøkingane vi har gjort anbefaler vi Alver kommune å sette i verk følgende fem tiltak.

Vi anbefaler Alver kommune:	
1	- å innfør ein prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiare om moglege utfordringar i høve system og rutinar
2	- å gjennomføre ein arbeidsmiljøundersøking blant mellomleierane i kommunen med særleg omsyn på opplevd arbeidspress
3	- å tilby mellomleierane auka støtte og opplæring i økonomifunksjonen
4	- å gjennomgå rutinane for synleggjering av driftskonsekvensar i investeringsvedtak med sikte på å tydeliggjere konsekvensane endå betre
5	- å innfør detaljerte krav om KVVU, KS1 og KS2 med forskjellig innslagspunkt i større prosjekter

Innhold

1. Innleiing	7
1.1 Bakgrunn og føremål	7
1.2 Problemstillingar	7
1.3 Revisjonskriterier	8
1.4 Metode	8
2. Om kommunen	10
2.1 Organisering	10
2.2 Driftsramme	11
2.3 Investeringar	11
3. Planlegging for måltall	12
3.1 Problemstilling	12
3.2 Revisjonskriterier	12
3.3 Høva i kommunen	12
3.4 Vurderingar	13
4. Driftsbudsjettet	14
4.1 Problemstilling	14
4.2 Revisjonskriterier	14
4.3 Høva i kommunen	14
4.4 Vurderingar	20
5. Investeringsbudsjettet	22
5.1 Problemstilling	22
5.2 Revisjonskriterier	22
5.3 Høva i kommunen	22
5.4 Vurderingar	24
6. Anbefalingar	26
Vedlegg 1: Kommunedirektøren sitt fråsegn	27
Vedlegg 2: Spørjeundersøking	28
Vedlegg 3: Dokumentliste	44

1. Innleiing

1.1 Bakgrunn og føremål

Kontrollutvalet vedtok i møtet 14. mars 2022 sak 17/22 forvaltningsrevisjon av strategisk økonomistyring i kommunen. Vedtaket var basert på kommunen sin plan for forvaltningsrevisjon punkt 2 «Økonomisk bærekraft og økonomistyring».

Føremålet med forvaltningsrevisjonen har vore å vurdere korleis kommunen arbeider med strategisk økonomistyring innanfor drift, samt risikohandsaming og rapportering i prosjektporteføljen.

Forvaltningsrevisjonen har vore forbetningsorientert, med føremål å gje tilrådingar om tiltak dersom vi har avdekka avvik eller forbetningsområder.

1.2 Problemstillingar

I forvaltningsrevisjonen er det peika på tre hovudproblemstillingar. Underproblemstillingane syner område ein skal sjå på for å svare ut hovudproblemstillinga.

- 1. Korleis planlegg administrasjonen for å oppnå måltall kommunestyret har fastsatt i økonomiplanen?**
- 2. Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av driftsbudsjettet?**
  - 2.1. I kva grad har kommunen etablert ein budsjettprosess som dannar grunnlag for ein hensiktsmessig økonomistyring?
  - 2.2. I kva grad planlegg kommunen for usikkerhet?
  - 2.3. I kva grad har kommunen etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig økonomistyring?
  - 2.4. I kva grad oppfattar dei tilsette system og rutinar som eigna for deira føremål?
  - 2.5. I kva grad opplever personar med budsjettansvar at dei har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta dette ansvaret?
  - 2.6. Korleis handsamer og rapporterer kommunen avvik?
- 3. Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av investeringsbudsjettet?**
  - 3.1. I kva grad har kommunen etablert ein prosess som dannar grunnlag for ein hensiktsmessig planlegging og økonomistyring for investeringar?
  - 3.2. I kva grad handsamar kommunen driftskonsekvensar i høve investeringar?
  - 3.3. I kva grad planlegg kommunen for usikkerhet i investeringsprosjekt?
  - 3.4. Korleis handsamar og rapporterer kommunen kostnadsavvik?

1.3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er dei krav og normer som tilstand og/eller praksis i kommunen målast mot. Revisjonskriterier er aktuelle, relevante og gyldige for kommunen. Sentrale kjelder til å utleie revisjonskriterier har vore:

- ✓ Kommuneleien (2018)
- ✓ Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.
- ✓ Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning I kommuner og fylkeskommuner
- ✓ Veileder i økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- ✓ Veileder om budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- ✓ Kommunale vedtak og retningslinjer

1.4 Metode

I denne forvaltningsrevisjonen har vi nytta dokumentanalyse, syning, intervju og spørjeundersøking som metode for henting av data og datatriangulering som metode for analyse. Under er det gjort greie for dei einiskilde framgangsmåtane.

1.4.1 Dokumentanalyse

Forvaltningsrevisjonen har basert seg på korleis kommunen har vald å byggje opp dei formelle systema sine. Forvaltningsrevisor har difor henta ut styringsdokumenter frå kommunen som grunnlag for å analysere prosessane i økonomistyringssystemet. Administrasjonen har òg gitt innspel på kva dokument som har vært relevante for forvaltningsrevisjonen.

Forvaltningsrevisor har òg gått gjennom ei rekke saker som omhandlar økonomi som er handsama av kommunestyret. Desse sakene har vært bakteppe for forvaltningsrevisjonen.

1.4.2 Syning

For å få ein god omgrep om korleis systemet for planlegging og rapportering i kommunen er var forvaltningsrevisor hjå kommunalsjef for økonomi for å sjå korleis *Framsikt* systemet fungerer i praksis.

1.4.3 Intervju

Det vart gjennomført intervju mellom 10. august og 19. oktober med alle nivå i kommunen som har hatt ein økonomifunksjon. Til saman blei det gjennomført 22 intervju med:

- ✓ Kommunedirektør (1)
- ✓ Kommunalsjef (3)
- ✓ Tenesteleiar (4)
- ✓ Avdelingsleiar (10)
- ✓ Prosjektleiar (2)
- ✓ Driftsansvarlige (2)

Intervjua har blitt gjennomført slik at vi har gått gjennom nokre utvalde områder langs heile linja. Dei einingane som blei vald ut var innanfor Helse og omsorg samt Teknisk forvaltning og drift.

1.4.4 Spørjeundersøking

Det blei gjennomført spørjeundersøking hjå alle dei 115 tilsette som har en økonomifunksjon i løpet av veke 40. Blant dei tilsette var det 53 som svarte svart på spørjeundersøkinga, ein responsrate på 46 %.

Blant respondentane var det flest som høyrde til oppvekst (39,6 %), nest flest i helse og omsorg (34,0 %), dernest teknisk forvaltning og drift (15,1 %), samfunnsutvikling (7,5 %) og HR og utvikling (3,8 %).

Fordelinga var slik at svara på undersøkinga blir syna til for kommunen som heilskap utan å gå ned i dei einskilde einingane, for å hindre identifisering.

1.4.5 Datatriangulering

Datatriangulering er ein metode vi nyttar for å samanlikne data frå forskjellige kjelder. Når ein analyserer ein organisasjon av ein viss storleik på systemnivå er det både vesentleg å både kumulere store data og få med små data. Ved datatriangulering får vi verifisert data på tvers av dokument, intervju og spørjeundersøkingar for å sikre større validitet i vurderingane og anbefalingane.

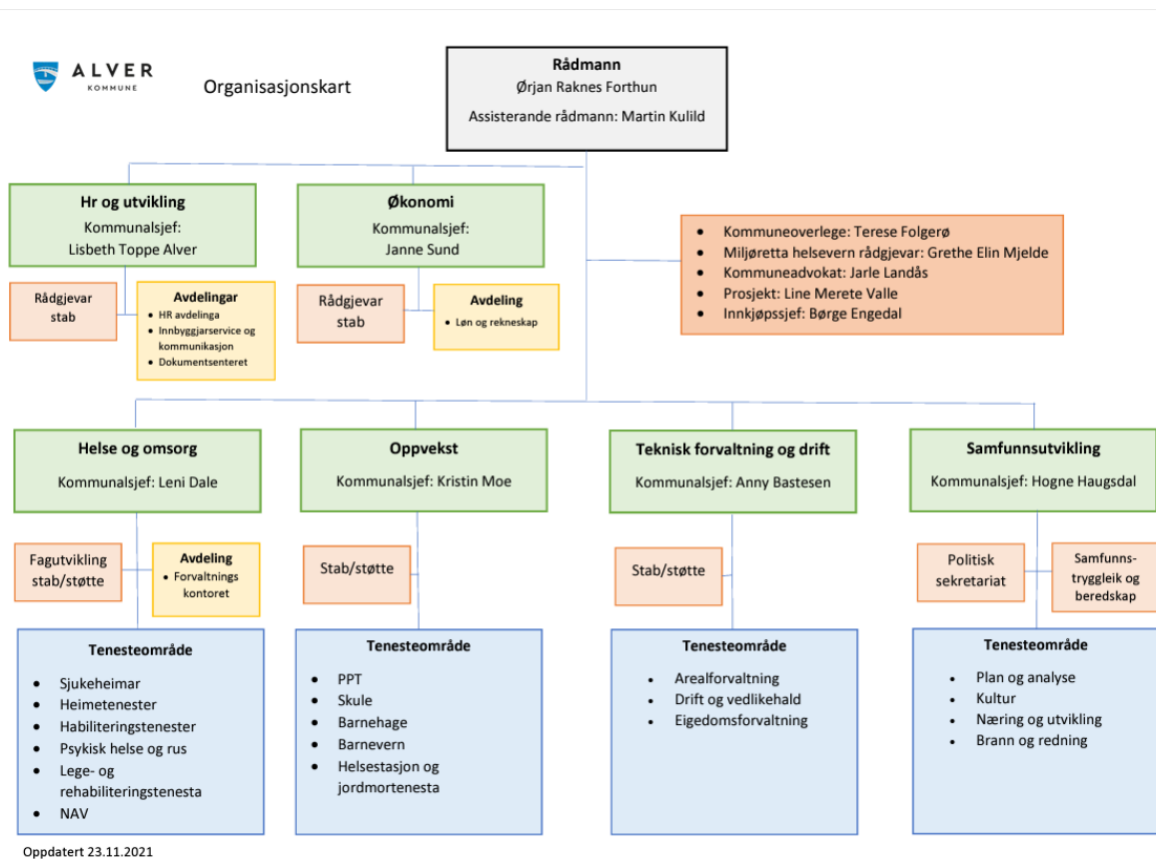

2. Om kommunen

Alver kommune er eit resultat av samanslåinga av kommunane Lindås, Radøy og Meland i Nordhordland. Kommunen har ei befolkning på om lag 30.000 innbyggjarar. Kommunen er delt inn i fire sektorar og sysselsett om lag to og eit halvt tusen tilsette.

2.1 Organisering

Det er fire sektorar i kommunen med noko ulik storleik. Den sentrale organiseringa av dei er den same, med ein kommunalsjef for kvart område.

Figur 1: Organisasjonskart [alver.kommune.no]

I Teknisk forvaltning og drift ligg tenesteområda arealforvaltning, drift og vedlikehald, samt eigedomsforvaltning. Tenesteområdene innanfor sektor Helse og omsorg består av sjukeheimar, heimetenester, habiliteringstenester, psykisk helse og rus, lege- og rehabiliteringstenesta og NAV. Kvart tenesteområde innanfor de ulike sektorane er leia av ein tenesteleiar. Det er den økonomiske styringa frå tenesteområda til kommunestyret og kva system tenesteområda har for å overvake og planlegge for den økonomiske drifta som er i hovudfokus i forvaltningsrevisjonen.

2.2 Driftsramme

Den samla driftsramma til kommunen for 2021 var på 1,9 milliard. I samband med den førebuande analysen undersøkte vi fordelingane av kommunens driftsramme mellom dei ulike sektorene.

I heile 1000	Rekneskap 2020		Budsjett 2021	
	Kroner	Andel	Kroner	Andel
Sentrale postar	- 17 512	-1 %	-	0 %
Politisk styring	45 159	2 %	36 954	2 %
Administrativ styring, økonomi og HR	108 234	6 %	131 307	7 %
Prosjekt	1 615	0 %	1 032	0 %
Samfunnsutvikling	91 214	5 %	83 357	4 %
Helse og omsorg	738 484	38 %	715 984	37 %
Oppvekst	809 384	42 %	799 713	42 %
Teknisk forvaltning og drift	153 862	8 %	147 299	8 %
Sum bevilningar drift, netto	1 930 440		1 915 645	

Oppvekst stod for 42 % av driftsramma, med eit opphavleg budsjettpå 800 millionar. Det var budsjettert lågare kostnader enn kostnadsført i føregåande rekneskap. Dette ble oppjustert i revidert budsjettpog avviket mellom revidert budsjettpog årsprognosen var liten.

Helse og omsorg stod for 37 % av driftsramma. Deira opphavlege budsjettpi 2021 var på 716 millionar. Som i tilfellet med oppvekst var det òg her budsjettert ein kostnadsreduksjon som i neste høve ble justert opp til same nivå som rekneskapen frå året før.

Teknisk forvaltning og drift stod for 8 % av driftsramma, noko som utgjorde 147 millionar. Avviket frå opphavleg budsjettpil prognose i andre tertial var på 20 millionar og utgjorde ei kostnadsauke på 13,6 %. Sjølv om både nominell og relativ kostnad i sektoren var mindre enn dei to største sektorane var det ei stor prosentvis auke som syna at det kunne vere hensiktsmessig å sjå på økonomistyringa i denne sektoren.

Som følgje av den førebuande analysen, blei sektorane Helse og omsorg og Teknisk forvaltning og drift vald ut som etatar for forvaltningsrevisjonen i samband med å undersøke praksis når det gjaldt driftsbudsjettpet.

2.3 Investeringar

Investeringar i 2021 var budsjettert til 469 millionar kroner, der 397 millionar finansieras med bruk av lån. Den totale lånefinansieringa i kommunen er på 84,5 %.Prosjekt som er under utarbeiding i investeringsbudsjettpet inneberer ein ibuande høgare risiko for kostnadsoverskriddingar enn ordinær drift. Det er om lag 150 investeringsprosjekt i budsjettpet til kommunen for 2021.

3. Planlegging for måltall

Kommunen er i høve kommunelova frå 2018 pålagt å styre økonomien langsiktig etter måltall vedtatt av kommunestyret. I denne delen har vi sett på korleis Alver kommune har planlagt for og gjennomført denne styringa.

3.1 Problemstilling

✓ Korleis planlegg administrasjonen for å oppnå måltall kommunestyret har fastsatt i økonomiplanen?

3.2 Revisjonskriterier

Kommunelova § 14-2 bokstav c med forarbeid i Prop.46 L (2017-2018) s. 381:

Bestemmelsen innebærer en plikt for kommunestyret og fylkestinget til å fastsette finansielle måltall som hjelpemiddel i den langsiktige styringen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi. Med finansielle måltall siktes det til politiske målsettinger for kommunens eller fylkeskommunens økonomiske utvikling. Bestemmelsen må ses i sammenheng med kommunestyrets og fylkestingets ansvar for en langsiktig økonomiforvaltning, jf. § 14-1 første ledd.

NOU 2016: 4 Ny kommunelov, s. 222:

Formålet med finansielle måltall er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan- og budsjettprosessen. [...]

Utvalgets forslag krever ikke at de finansielle måltallene skal være bindende for økonomiplanen og årsbudsjettene. Bindende måltall ville i praksis være å sammenligne med en innstramming av kravet til budsjettbalanse og en innsnevring av det lokale skjønnet for hvordan midlene skal og bør disponeres. Ambisjonen til den enkelte kommune bør like fullt være at de finansielle måltallene etter hvert blir mer førende for de lokalpolitiske beslutningene, slik at den økonomiske handleevnen kan styrkes over tid. Finansielle måltall kan således være et grunnlag for kommuner til å etablere en lokal økonomisk politikk, der måltallene også blir lokale handlingsregler for økonomistyringen.

Bruk av finansielle måltall er også et virkemiddel for økt åpenhet om den enkelte kommunes økonomiforvaltning. Ved hjelp av finansielle måltall etableres det et bedre grunnlag for å vurdere den faktiske økonomiske utviklingen, slik den fremgår av regnskapet, opp mot en ønsket langsiktig utvikling. [...]

3.3 Høva i kommunen

Kommunen arbeider med tre måltal for den økonomiske drifta i kommunen:

Område	Langsiktig mål
Netto driftsresultat	3 %
Størrelse på disposisjonsfond i prosent av frie inntekter	15 %
Netto renteberande gjeld i prosent av frie inntekter	100 %

I **intervju** har vi fått opplyst at måltala er fastsatt av kommunestyret i økonomiplanen. Der finn ein både kortsiktige og langsiktige mål. Dei kortsiktige måla er syning av korleis kommunen ser føre seg at utviklinga vil vere på kort sikt for å nå måltala som ligg fleire år frem i tid. Dei kortsiktige måla blir rullert i økonomiplanane mens dei langsiktige måltala ligg fast. Føremålet med måltala er at kommunen skal oppnå ein positiv økonomisk utvikling.

Statsforvaltaren peika i **brev til kommunen 14. mai 2021** på at kommunen ikkje hadde vedtatt måltal, men at kommunen hadde opplyst at dei skulle gjere det. Måltala som gjaldt for undersøkningsperioden var difor ikkje vedtatt med økonomiplanen, men blei vedtatt i eigen sak 24. juni 2021.

Måltala som var vedtatt i sak 077/21 går føre av **Økonomiske måltal og handlingsreglar**. Det er her syna til dei langsiktige måla som nemnt over og til kortsiktige mål for kvart år i planperioden. På sikt nærmar desse måla seg det langsiktige målet.

I dei avsluttande **intervjua** forvaltningsrevisor har hatt med toppleiinga i kommunen i denne forvaltningsrevisjonen kom det frem at prognosane for Alver kommune framover ikkje vil samsvare med dei langsiktige måltala slik dei blei vedtatt i 2021 og 2022. Kommuneøkonomien er slik forvaltningsrevisor forstår det under press på grunn av auka kostnader på fleire områder i samfunnet.

I **intervju** er det vidare syna til at det er på toppleiarnivå ein tek omsyn til måltala i budsjettprosessen i kommunen. Det er her føringane for rammer i einingane og plassering av finansielle instrument blir gjort og det er ikkje sett som hensiktsmessig å kople dette direkte nedover i organisasjonen.

Når det gjeld særleg planlegging for netto driftsresultat har vi fått tilbakemelding frå fleire respondentar i **intervju** om at det er ei utfordring at kommunen ikkje har hatt større strukturdiskusjonar innan oppvekst og helse og omsorg. Nokre av respondentane har òg vert klare på at dette både aukar kostnadene, aukar arbeidspresset administrativt og fører til fagleg dårlegare tenester for innbyggjarane i kommunen.

Til sist er det òg kome frem i intervju at deler av administrasjonen opplev det som uheldig at kommunen i røynda har fått høgare kostnader og lågare inntekter etter kommunesamanslåinga, utan at det har vært satt i gang prosessar som kan sørge for at det blir henta ut stordriftsfordelar i dei store tenesteområda i kommunen.

3.4 Vurderingar

Forvaltningsrevisor har ikkje vurdert om måltala i seg sjølv er hensiktsmessige. I høve prosessen som er gjort med nytting av måltalla for 2021 synar vi til at måltala blei vedtatt etter budsjettet var sett i verk. For bruk i budsjettprosessen for 2022 er det heller ingenting å innvende. Det er elles for kort bruk av måltala som styringsverktøy til at forvaltningsrevisor kan gjere ei systematisk vurdering av korleis dei blir nytta i planprosessen over tid.

4. Driftsbudsjettet

Kommunen styrer økonomien etter drifts- og investeringsbudsjett. I denne delen har vi sett nærare på korleis kommunen handsamar planlegging og oppfølging av driftsbudsjettet.

4.1 Problemstilling

- ✓ Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av driftsbudsjettet?
  - I kva grad har kommunen etablert ein budsjettprosess som danner grunnlag for ein hensiktsmessig økonomistyring?
  - I kva grad planlegg kommunen for usikkerhet?
  - I kva grad har kommunen etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig økonomistyring?
  - I kva grad oppfattar dei tilsette system og rutinar som eigna for deira føremål?
  - I kva grad opplever personar med budsjettansvar at dei har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta dette ansvaret?
  - Korleis handsamer og rapporterer kommunen avvik?

4.2 Revisjonskriterier

Dei grunnleggande krava til økonomiforvaltinga i kommunen er stadfesta i kommuneloven § 14-1. Dei tre overordna krava er at kommunen skal:

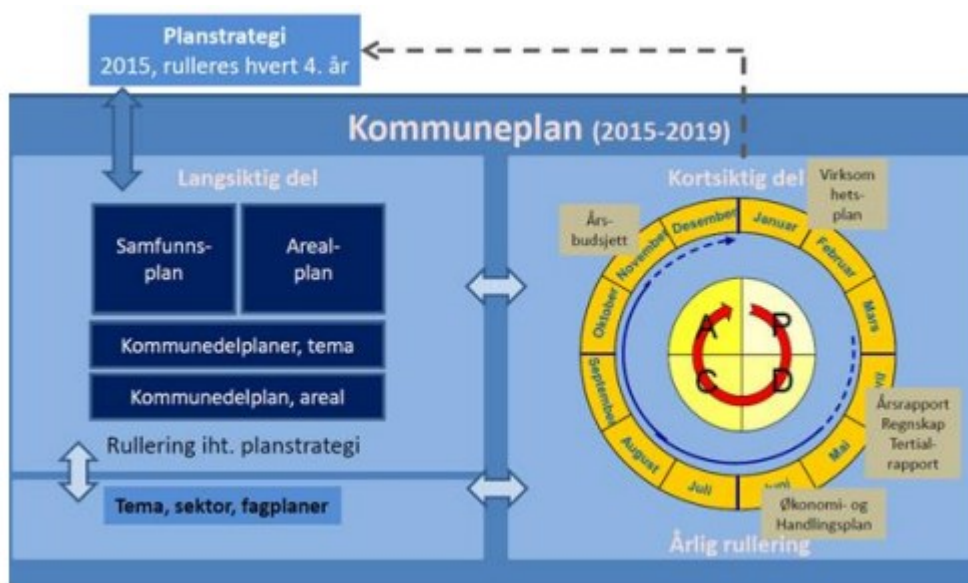
- ✓ forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna blir ivaretatt over tid.
- ✓ utarbeide samordna og realistiske planer for eiga verksemd og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.
- ✓ forvalte finansielle midlar og gjeld på ein måte som ikkje inneber vesentlig finansiell risiko, mellom anna slik at betalingsforpliktingar kan gjerast opp ved forfall

4.3 Høva i kommunen

4.3.1 Planlegging

Økonomireglementet i kommunen blei vedteke i kommunestyret 28. november 2019 og er eit av fire sentrale styringsdokument på økonomiområdet, i tillegg til dokumenta i økonomisystemet. Økonomireglementet skildrar samanhengen mellom desse og legg sentrale føringar på korleis økonomien i kommunen skal styrast. Styringssystemet er skissert i en figur som vist til like under.

Figur 2 Det kommunale styringssystemet (økonomireglementet)

Kommuneplanen sin langsiktige del legg grunnleggande føringar for økonomien i kommunen, mens det er i økonomi- og handlingsplanen ein finn dei konkrete økonomiske prioriteringane som blir gjort for å oppfylle dei langsiktige planane. I sistnemte vil det gå føre kva tiltak som er finansiert av kommunen og såleis kan oppfyllest.

Økonomiplanen legg grunnlaget for utarbeiding av dei årlege budsjetta i kommunen. Økonomireglementet legg føringar for korleis dette skal skje og når ein skal oppdatere planen og legge frem budsjettforslaga.

Økonomiplanen er eit rullerande dokument og for denne forvaltningsrevisjonen vart det teke utgangspunkt i økonomiplan 2021 – 2024 som grunnlag for systemanalysen. Administrasjonen sin overordna forståing av den økonomiske situasjonen i kommunen går føre av «Rådmannen sine vurderingar og prioriteringar for økonomiplan 2021 – 2024». Administrasjonen peiker her på at kommunen er sårbar for ei uventa renteauke. Årsaka er at kommunen har arva investeringsvedtak frå før kommunesamanslåinga. Dei tre kommunane som i dag utgjør Alver kommune hadde tilsaman høgare kostnader enn inntekter, samt høge investeringar.

Administrasjonen skildra tre hovudgrep for Alver kommune i økonomiplanen. I sum vart det å gjere innsparingar i driftsbudsjettet, gjere innsparingar i investeringsbudsjettet og å auke provenyet med eigedomsskatt. I detaljane i planen la administrasjonen frem fleire konkrete forslag til innsparingar. I tillegg ble det syna til moglege innsparingstiltak som ikkje vart nærare spesifisert, mellom anna strukturtiltak i oppvekstsektoren.

Kommunen opererer med eit **årshjul for økonomi og rapportering** der det er satt opp tider for når ein skal sette i gang med og fullføre forskjellige aktivitetar. Årets første aktivitet var vurdering av nye investeringsbehov i Rådmannen si leiargruppe i mars; deretter byrjar den ordinære økonomiplanleggingsprosessen i august. Årshjulet inneheld òg ein del om rapportering som er skildra under. Desse må sjåast i naturleg samanheng.

I samband med **spørjeundersøkinga** har seks av respondentane trekt fram struktur som ein utfordring i dei opne spørsmåla. Det blir peikt på at dei tilsette opplever at politisk leiing i kommunen styrer etter gamle kommunegrenser. Vidare blir det syna til at det verker som politisk leiing ikkje har tillit til kunnskaps- og erfaringsbaserte tiltak administrasjonen kjem med, og at kommunen på grunn av små einingar må tilby innbyggjarane i kommunen dårlegare tenester enn det administrasjonen meiner kommunen kunne hatt evne til.

Når det gjeld investeringar har kommunen eit **reglement for finans- og gjedsforvaltning** (også kalla **finansreglement**). Dette legg rammene for kommunen sin finans- og gjeldsportefølje.

4.3.2 Budsjett disponering og usikkerheit

Økonomireglementet legg vidare føringar på disposisjonsfullmaktene i budsjettsaker i kommunen. Ansvar er delt inn i tre nivå.

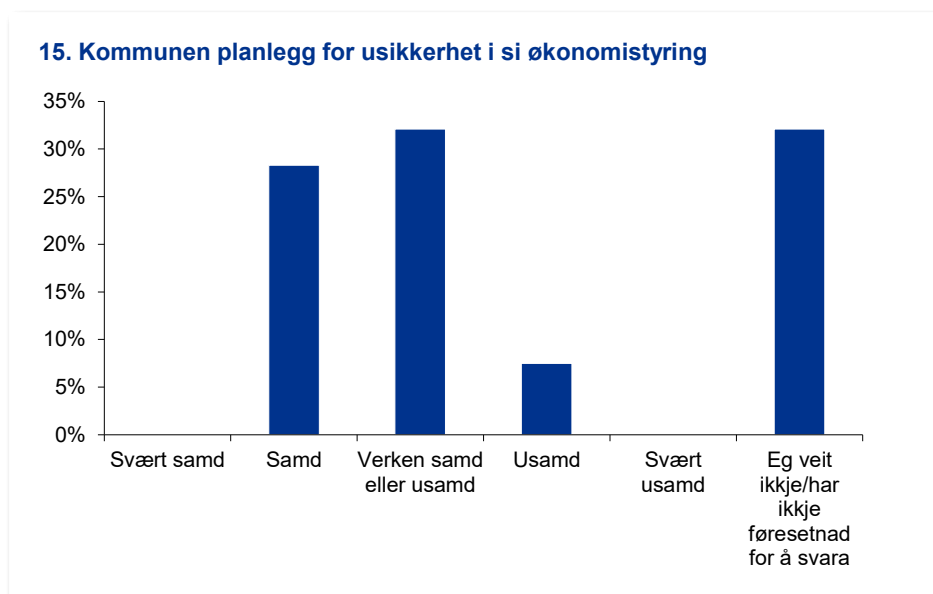
- ✓ Budsjettreguleringar mellom avdelingar innan eit tenesteområde kan gjerast av tenesteleiar.
- ✓ Budsjettjusteringar mellom tenesteområde innanfor same sektor kan gjerast av kommunalsjef/ rådmann.
- ✓ Budsjettjusteringa mellom sektorane krev vedtak i kommunestyret.

Dette harmonerer med **administrativt delegasjonsreglement** der det er slått fast at:

- ✓ Avdelingsleiar har mynde til å disponere avdelinga sitt budsjett og foreta budsjettendringar innanfor avdelinga.
- ✓ Tenesteleiar har mynde til å disponere tenesteområdet sitt budsjett, endre den interne fordelinga av budsjettet mellom avdelingane i tenesteområdet og å foreta andre budsjettendringar innanfor tenesteområde.

Respondentane i **intervjua** har gitt eins tilbakemelding på at føringane for utøving av mynde i budsjettet blir gjennomført som skildra i økonomireglementet og det administrative delegasjonsreglementet òg i praksis.

I **driftsbudsjettet** er det budsjettet utan buffer eller frie disponeringar. Det fører til at alle endringar som verkar på den daglige drifta må dekkast av andre kostnadsstader i tråd med disponeringsmynde nemnt over. I **spørjeundersøkinga** har ein av respondentane nemnt at det er mangel på midlar for uføresette hendingar. Vidare har andre trekt frem at det fører til meirforbruk utanfor budsjett fordi det er tungvint å skaffe nødvendige budsjettdekningar og at det er vanskeleg å gi fullgode lovpålagte oppgåver med dei rammene som er i budsjettet i dag.

Når det gjeld planlegging for usikkerheit synes svara på spørsmål 15 at dei tilsette er meir samd enn usamd i påstanden om at kommunen planlegg for usikkerheit. Ingen av dei tilsette vi har snakka med oppfatar at kommunen har ein buffer eller sikringsmargin i driftsbudsjetta, så det vil vere nærliggande å sjå dette opp mot kommunen sitt system for omdisponere i høve det er behov for endringar.

4.3.3 Rapportering og avvik

Økonomireglementet legg òg føringar på rapporteringa mellom administrasjonen og politisk leiing i kommunen. Her er det slått fast at kommunestyret skal handsame to økonomiske statusrapportar i året, i tillegg til årsrekneskapen og årsmeldinga. Det er gitt konkrete fristar for handsaminga.

Den løypande rapporteringa skal skje til formannskapet for både drift og investering og skal vere del av orienteringssaka på kvart formannskapsmøte.

I **administrativt delegasjonsreglement** er det slått fast at:

- ✓ Tenesteleiar skal ha gjennomgang av økonomi med sine avdelingsleiarar ein gong i månaden.
- ✓ Tenesteleiar rapporterer på same måte ein gong i månaden til respektive kommunalsjefar.

Kommunen har i **årshjul økonomi og rapportering** stadfesta dei månedlege rapporteringane for alle andre månader enn mars, juni og november. Det er likevel overføring av rekneskapstal til *Framsikt* i alle månadene.

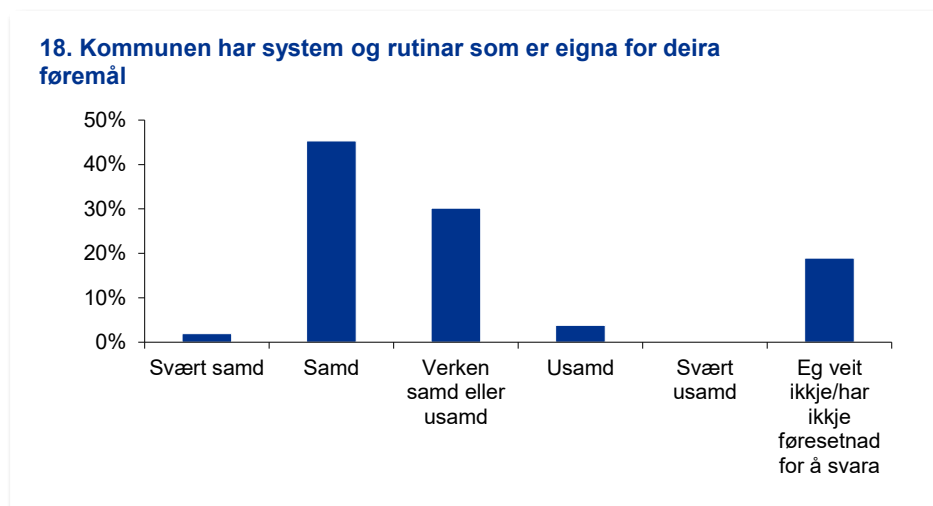
Respondentane i **intervjua** forklarar at kommunen nyttar systemet *Framsikt* der avdelingsleierane rapporterer på økonomien. Dette går vidare til tenesteleiar, sektorvis kommunalsjef og kommunalsjef for økonomi ein gong i månaden.

Alle respondentane er konsekvente i tilbakemeldinga på korleis rapporteringsprosessen fungerer. På toppleiarnivå blir det òg rapportert om at talmaterialet som kjem frå einingane blir opplevd som korrekt for situasjonen kommunen er i og at kommunen på den måten har eit godt, korrekt og bevisst bilete på den økonomiske situasjonen.

Respondentane bekreftar òg at det er dei same tala som ligg til grunn for framlegg for formannskapet og som er utgangspunkt for tertialrapporteringa. I denne rapporteringa er det synleg for politisk leiing kva som er mellombelse effektar og kva som eventuelt er varige effektar av endringar i den økonomiske situasjonen. Politisk leiing får løypande informasjon om konsekvensar for budsjettet med føremål om at innhaldet i framtidige planar ikkje skal vere overraskande og at også politisk leiing skal ha eit forhold til økonomien i kommunen.

4.3.4 Oppfatningar blant dei tilsette

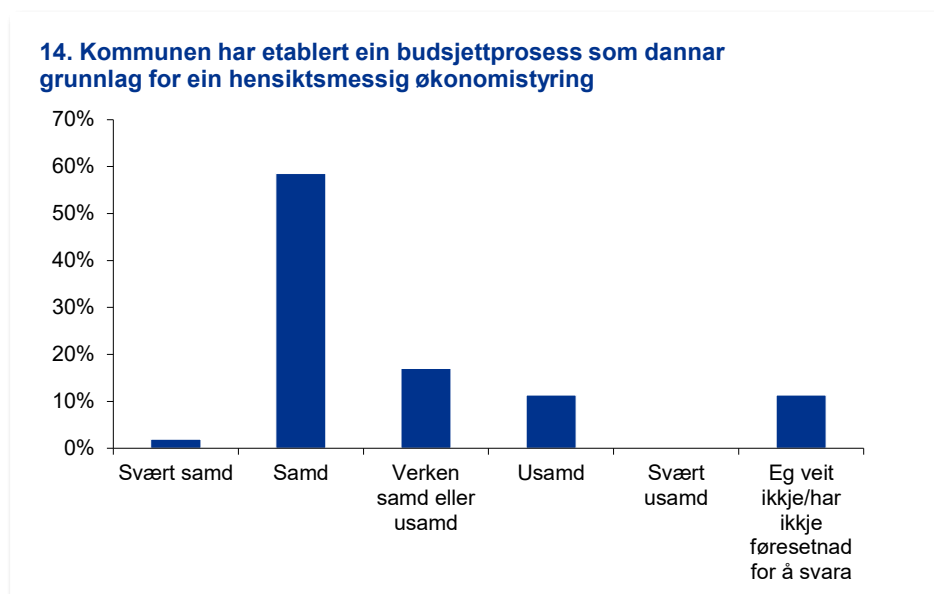
I **intervju** på toppleiarnivå er tilbakemeldinga at rutine og systema er gode. Resultantane frå spørjeundersøkinga synar òg til at system og rutinar oppfattast til å være eigna for personer med budsjettansvar sine føremål, sjølv om er ein gruppe respondentar verken er samd eller usamd i påstanden.

I intervju kjem det fram at toppleiarnivå ikkje har ein konkret prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiarar der dei kan fortelje om utfordringar, og at dette er eit tiltak som kunne vore med å identifisera moglege forbettringsområder.

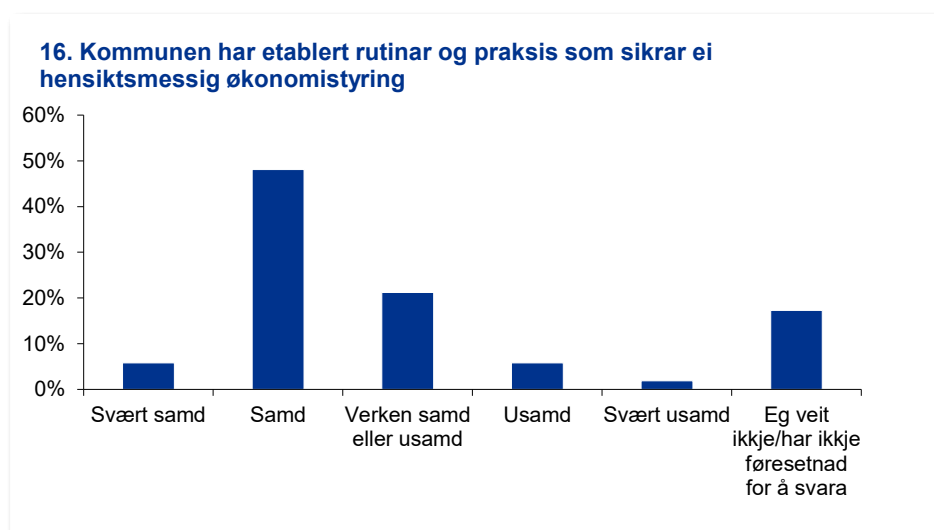
Dei tilsette som rapporterer har i nokre tilfelle meldt frå om det same i intervju, og at det hadde vore enklare for dei om det var mogleg å kople hendingar og tal på ein tydelegare måte i same system. Det blir samstundes peika på at det blir rapportert korrekt og høveleg i dei systema som finnes og at det er synleg kva som er årsaken til eventuelle avvik og endringar i budsjetteringa.

Oppfatninga av budsjettprosessen er i stor grad positiv blant dei tilsette, som syna til i svara på spørsmål 14 i **spørjeundersøkinga**. Respondentane i intervju har i stor grad gitt same tilbakemelding.

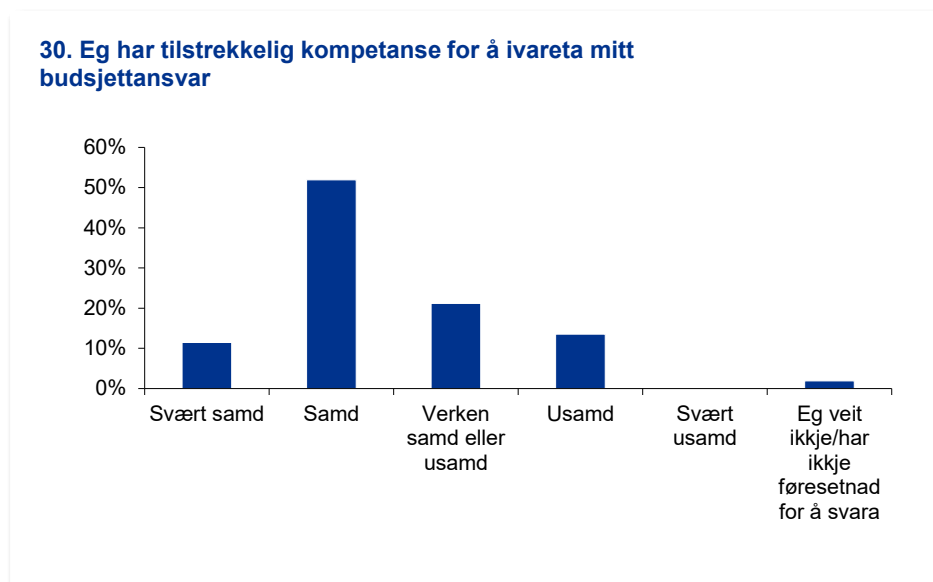
I høve dei tilsette sin respons på om dei etablerte rutinane og praksisen sikrar ei høveleg økonomistyring svarer òg ein stor del at dei er samd. Andelens som er usamd er her mindre enn på spørsmål 14, noko som kan syne at eventuell svakheit med budsjettprosessen blir henta inn at av dei andre rutinane og praksis.

I intervju kom det ikkje frem noko stor forskjell på desse punkta og i røynda vil dei synest som overlappende.

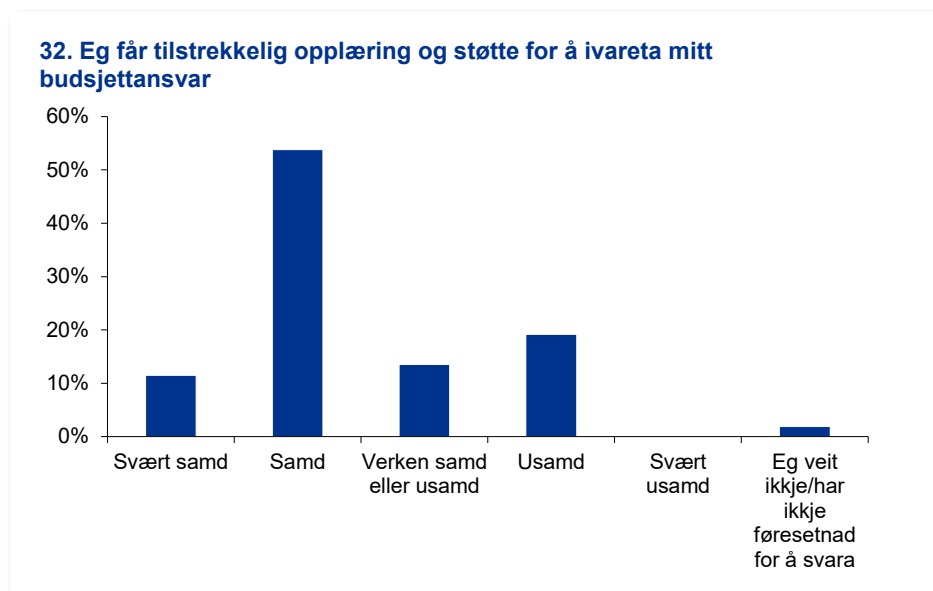

4.3.5 Kompetanse

I toppleiinga er kompetansen på økonomistyring god. Lenger ned i organisasjonen er det varierende grad av kompetanse på økonomi. Respondentane i intervjuva gav tilbakemelding på at dei i mange tilfelle er leiarar på grunn av andre faglige kvalifikasjonar enn økonomi.

Samstundes er det fleire respondentar som har sagt at dei oppleva dei får god støtte av controllerfunksjonen for sitt tenestområde.

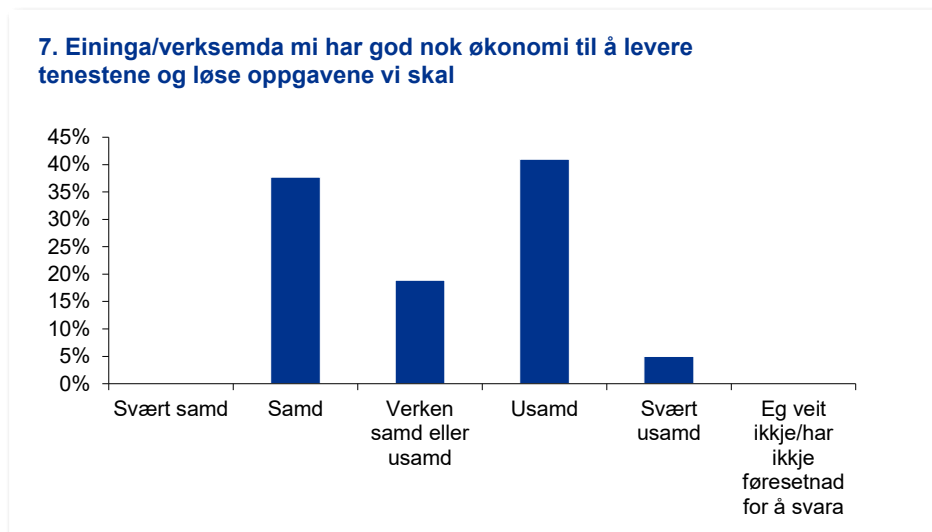

Det er ei gruppe respondentar i spørjeundersøkinga på om lag 20 % som meiner det ikkje er gitt tilstrekkeleg støtte og opplæring til at dei kan ivareta budsjettansvaret sitt. Det kjem òg frem i intervjuva at nokre av respondentane meinte det var for lite kontakt med controller, eller at dei hadde for lita tid til å følgje opp budsjettansvaret tilstrekkeleg. Det peikast på fleire årsaker til tidspress, mellom anna er nokre av avdelingane store og inneheld mange tenester som krevjar tett oppfølging og planlegging. Vidare er det i

intervjua syna til at det for enkelte tenester kan være mykje usikkerheit knytt til behov og ressursar, ettersom dette styres av ein brukarmasse som kan endrast raskt.

4.3.6 Anna

Det mest diverse svaret i spørjeundersøkinga var svara på spørsmål 7 om vilkåra for å levere tenester og løyse oppgåver. På dette punktet er det teikn på ei divergens i kommunen. Det stemmer òg med dei opplysningane vi har fått på intervju der respondentane både melder om at dei klarer å leverer tenestene med dei ressursane dei får og at dei ikkje klarer det.

I dei frie svara i spørjeundersøkinga er det tre respondentar som peiker på at dei har for lite tid til saman til å gjere alle oppgåvene sine. Dette kjem òg frem i intervjua. Ein av respondentane på intervju gav tydeleg uttrykk for frustrasjon på dette punktet.

4.4 Vurderingar

I vurderingane har vi i hovudsak lagt vekt på at det må vere sporbar samanheng mellom det som er skrive i kommunen sine styringsdokumenter og det som går frem av intervju og spørjeundersøkinga. Dette ser vi så i samanheng med revisjonskriteriene og problemstillinga.

I intervju og spørjeundersøkinga er det syna til korleis strukturen i kommuneforvaltninga oppfatast å påverke tenestetilbodet og moglegheita til å hente ut stordriftsfordelar. Det er forvaltningsrevisor si vurdering at dette er høve som ligg til politisk leiding i kommunen etter kommunelova. Vurdering av politisk nivå i kommunen fell utanfor forvaltningsrevisors oppgåve.

Forvaltningsrevisor sin overordna vurdering er først og fremst at Alver kommune har eit strukturert og godt system for budsjettplanlegging og rapportering. Det er tydelege rutinar for kva som skal rapporterast og systema i seg sjølv legg til rette for at dei som gjer økonomiske avgjerd sitt på så ferske og korrekte data som mogleg til ei kvar tid.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av planprosessen er at den er godt strukturert og at det synes hensiktsmessig både med tanke på deltaking og innspel og styring frå toppleiinga.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av budsjett disponering og usikkerheit er at rutinane er hensiktsmessige. Det er ikkje satt av buffermidlar og det er det heller ikkje behov for. Prosessen med handsaming av usikkerheit syner at driftsbudsjettet er nøkternt, slik det òg bør vere sett i høve til Alver kommune sin

økonomiske situasjon. Respondentane er ikkje samde om det bør nyttast buffermidlar. Vår vurdering er at det uansett ikkje er naturleg at det ligg buffermidlar på dei mindre einingane og at det i så fall bør ligge på tenestenivå. På dette nivået er det ikkje kome tilbakemelding om at det er ei utfordring å ikkje ha buffermidlar.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av rapportering og avvik er at prosessen også her er god. Systemet kommunen har vald skildrar årsakene til budsjettavvik på ein god måte og bidrar til synleggjering gjennom heile linja.

Forvaltningsrevisor sin vurdering er at tilsette i stor grad oppfattar system og rutinar som hensiktsmessige. Det er eit mogleg forbetningsområde i at toppleiarnivå ikkje har ein konkret prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiarar der dei kan fortelje om utfordringar. Dette kan være ei mogleg forbetring i høve dagens system.

Det er forvaltningsrevisor sin vurdering at personar med budsjettansvar opplever å ha varierende grad av kompetanse til å ivareta ansvaret. Spesielt for leiare på avdelingsnivå er dette syna til, noko som heng saman med at deira faglege kvalifikasjonar i stor grad er knytt til andre områder enn økonomi. Når det gjeld kompetanse knytt til økonomistyring blant tenesteleiarar og toppleiinga er vår vurdering at dei tilsette i stor grad opplever å ha tilstrekkeleg kompetanse til å ivareta ansvaret. Vidare er vår vurdering av opplæring og støtte til økonomifuksjonane i kommunen er at dei i hovudsak er gode, men at det er satt av for lite ressursar til oppfølging og støtte, samt at dei tilsette på mellomleiarnivå ikkje har nok tid til sjølv å prioritere å sette seg inn i økonomiarbeidet. Det er samstundes forvaltningsrevisors vurdering at opplæringa må leggjast opp på ein måte som gjer det mogleg å handsame i tillegg til andre oppgåver, utan at det fører til meirarbeid for den enkelte.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av andre tilbakemeldingar knytt til forvaltningsrevisjonen er at kommunen bør vurdere oppgåvemengden til dei tilsette på mellomleiarnivå. Det er etter vårt syn mange mellomleiarar som melder tilbake om stadig aukande arbeidsmengde i nye Alver, og kommunen bør her vurdere tiltak som kan redusere arbeidsbyrden til mellomleiarane – eksempelvis om det er enkelt oppgåver som i større grad kan gjerast av administrativt støttepersonell.

5. Investeringsbudsjettet

Kommunen styrer økonomien etter drifts- og investeringsbudsjett. I denne delen har vi sett nærare på korleis kommunen handsamar planlegging og oppfølging av investeringsbudsjettet.

5.1 Problemstilling

- ✓ Korleis handsamar kommunen budsjettering og oppfølging av investeringsbudsjettet?
  - I kva grad har kommunen etablert ein prosess som dannar grunnlag for ein hensiktsmessig planlegging og økonomistyring for investeringar?
  - I kva grad handsamar kommunen driftskonsekvensar i høve investeringar?
  - I kva grad planlegg kommunen for usikkerhet i investeringsprosjekt?
  - Korleis handsamar og rapporterer kommunen kostnadsavvik?

5.2 Revisjonskriterier

Dei grunnleggande krava til økonomiforvaltninga i kommunen er stadfesta i kommuneloven § 14-1. Dei tre overordna krava er at kommunen skal:

- ✓ forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna blir ivaretatt over tid.
- ✓ utarbeide samordna og realistiske planer for eiga verksemd og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.
- ✓ forvalte finansielle midlar og gjeld på ein måte som ikkje inneber vesentlig finansiell risiko, mellom anna slik at betalingsforpliktingar kan gjerast opp ved forfall

Når det gjeld prosjektstyring har òg DFØ ein rettleiar som er blitt benkemerket for god prosjektstyring i det offentlege i Norge på [Prosjektveiviseren.no](https://prosjektveiviseren.no).

I tillegg er det for store investeringsprosjekt ein eigen prosjektmodell i staten, **Statens prosjektmodell**, som fleire kommunar har tatt inspirasjon av når det gjeld gjennomføring av store investeringsprosjekt der ein nyttar konseptvalutgreiing, og kvalitetssikring ein og to.

5.3 Høva i kommunen

Ettersom Alver kommune vart oppretta ved kommunesamanslåing i 2020 har kommunen i følgje respondentane knapt nok hatt investeringar som er eigne i si levetid. Det er i følgje opplysningar vi har fått i **intervju** ingen markante investeringar som har fått følgje løpet frå start til slutt i prosessen Alver kommune har lagt opp til. Det gjer at undersøkinga har retta seg breiare mot kva administrasjonen opplever som dei største utfordringane for økonomiplanlegginga og kva administrasjonen har gjort for å møte desse utfordringane.

5.3.1 Driftskonsekvensar¹

Alle respondentane i **intervju** om investeringsportefølje og driftskonsekvensar peiker på at det ikkje har vort konsekvent eller riktig berekning av driftskostnader som følgje av investeringsvedtak. Fleire av respondentane peiker òg på at det er forskjell på kva administrasjonen legg fram og kva som blir vedtatt politisk.

Respondentane er innpå at bygg som skulle vort avhenda ikkje blir det, under ein pretensjon om at når ein allereie har bygga så kan dei nyttast til andre ting. Tilbakemeldinga frå respondentane er at vedlikehaldskostnaden i slike høve aukar merkbart og at det går ut over det relative vedlikehaldet andre stader i kommunen.

Respondentane er tydelige på at det ikkje har vært vanleg å ta høgd for auka driftskostnader ved overtaking av ferdigstilte prosjekt i alle dei tre kommunane som no utgjer Alver. Det fører til at driftskostnadene ikkje er planlagt for på ein føreseieleg måte når investeringa har blitt overtatt av Alver kommune.

Toppleiinga i kommunen er tydeleg på at dette er noko dei er kjent med og har hatt fokus på. Dei meiner det vil betre seg når prosjekt blir starta opp i Alver. Nokre av respondentane nemner òg at administrasjonen har arbeida for å få ein oversikt over framtidige driftskonsekvensar.

5.3.2 Usikkerheit

Det er eit relativt nytt **reglement for styring av investeringsprosjekt** i kommunen. Det vart handsama av kommunestyret i februar 2022. Reglementet er bygd opp om prosjektrettleiaren til DFØ og inneheld vanlige fasar for prosjektstyring med definerings av avgjerdsgrunnlag for kvart avgjerdspunkt ved overgang mellom fasane. Det er òg stilt krav om kalkyleusikkerheit. Det er ikkje stilt konkrete krav til konseptvalet i form av ordinær konseptvalutgreiing eller kvalitetsikring, som til dømes KS1 og KS2.²

Fase/ avgjerdspunkt	Avgjerdsgrunnlag	Produkt fase	Kalkyleusikkerheit	
			Bygg	VVA
Prosjektidé	Økonomiplan		ikkje vurdert	ikkje vurdert
BP1	Konseptmandat		+/-30 %	+/-50 %
Konsept		Prosjektforslag Byggjeprogram		
BP2	Prosjektforslag Byggjeprogram		+/-20%	+/-30 %
Planlegge		Styringsdokument Forprosjekt		
BP3*	Styringsdokument Forprosjekt		+/-10%	+/-20 %
Gjennomføre				
BP4	Adm. avgjerdspunkt			
Avslutte		Sluttrapport		
BP5	Sluttrapport			
Realisere				
BP6	Adm. avgjerdspunkt			

¹ Driftskonsekvensar et økonomiske konsekvensar i driftsbudsjettet som følgje av disponeringar i investeringsbudsjettet

² KS1 (kvalitetssikring av konseptvalg), KS2 (kvalitetssikring av styringsunderlag, samt kostnadsoverslag)

Som det går føre av figuren over er det lagt inn ein konkret kalkyleusikkerheit i dei forskjellige fasane i prosjektet. I **intervju** har vi vidare fått opplyst at kommunen ikkje nyttar reservar og at det heller ikkje er nytta såkalla P50 og P85 for styrings- og kostnadsramme.³

5.3.3 Avvik og rapportering

I **reglement for styring av investeringsprosjekter** er det slått fast at prosjektleiar har ansvaret for å melde frå laupande til prosjekteigar om avvik. Prosjekteigar skal melde frå til administrativ styringsgruppe for investeringar og foreslå nødvendige tiltak og justeringar i prosjektet. Rådmann informerer så formannskapet i fast orienteringssak om investeringar om status i investeringsprosjektporteføljen med hovudvekt på avvik frå innhald, framdrift og økonomiske rammer.

Når det gjeld avvik frå kravspesifikasjon skal brukargruppa, som er ein rådgjevande funksjon, handsame alle saker som får praktiske konsekvensar for brukarane. Dei som er medlemmer av brukargruppa har òg plikt til å melde frå til den brukargruppa dei er representantar for. Desse avvika er ikkje nødvendigvis økonomiske, men kan ha ein økonomisk verkand.

Det er òg eit eige punkt i reglementet om at det ved avvik over 10 % frå forprosjekt kan nyttast forvaltningsrevisjon for ytterlegare evaluering og læring.

I **intervjua** stadfester respondentane at rapportering og handsaming av avvik samsvarer med reglementet slik det er no. Samstundes peiker respondentane på at det har vore utfordrande å arve prosjekt frå tre forskjellige kommunar der planlegginga ikkje har vore eins, eller av same kvalitet. Det har ført til at kommunen ikkje har hatt god nok oversikt over kostnadsbildet til å gi det bildet over prosjekta som ein har ønskt. Respondentane melder samstundes om at det er gjort eit arbeid med å få betre oversikt over prosjekta og dei meiner kommunen no har kontroll over økonomien i prosjektporteføljen.

5.4 Vurderingar

Forvaltningsrevisor sin overordna vurdering er at Alver kommune har fått til eit godt stykke arbeid med å etablere felles reglement for prosjektstyringa, få oversikt over arva prosjekt og etter kvart få oversikt over kostnadene gitt varierende føreliggande analysar.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av planlegging for driftskonsekvensar er at handsaminga av dette har vært for dårlig. Det er ikkje ein ukjent ting i kommunesektoren at investeringsvedtak kan bli gjort utan at ein har eit tydelig vedtak, eller vedtaksgrunnlag, for driftskonsekvensane. I høve handsaming av slike saker er det forvaltningsrevisor sin vurdering at sakene bør synast slik at driftskonsekvensane kjem frem tidlig i saken, gjerne like før investeringskonsekvensen.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av styringa for usikkerheit er noko blanda. Slik prosessen er lagt opp i dag vil det truleg vere ei viss sparing i mindre prosjekt der den ibuande risikoen er låg. Det er òg slik at ein ikkje alltid kan komme utanom høg risiko ved å legge til fleire økonomiske analysar – for eksempel ved risiko for grunnforholda. Det er likevel forvaltningsrevisor sin erfaring at ein ved større prosjekt bør kalkulere usikkerheita nærare for å unngå for stor risiko. Det er ein svakheit i dagens prosjektstyringssystem at ein ikkje har konkretisert krava for konseptvalutgreiing og ikkje nyttar KS1 og KS2. Forvaltningsrevisor sin vurdering er at det bør innførast krav om dette for større prosjekt og at terskelen for når dei skal nyttast bør fastsetast i reglement for styring av investeringsprosjekter.

Forvaltningsrevisor sin vurdering av systemet for avvik og rapportering er at systemet er godt og eignar å gi eit heilskapleg bilete av økonomien i prosjektporteføljen på rett tid. Frå forvaltningsrevisor sitt perspektiv er det likevel ønskeleg å påpeike at forvaltningsrevisjon *«innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger*

³ Metoder for å anslå estimatusikkerhet knyttet til kostnadsestimering

av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak» og er ein annan metode enn å evaluere einskildprosjekt.

6. Anbefalingar

Forvaltningsrevisor har gjennom undersøkingane vurdert høva i Alver kommune sin strategiske økonomistyring. Basert på undersøkingane vi har gjort anbefaler vi Alver kommune å sette i verk følgande fem tiltak.

Vi anbefaler Alver kommune:	
1	- å innfør ein prosess for å få innspel frå avdelings- og tenesteleiare om moglege utfordringar i høve system og rutinar
2	- å gjennomføre ein arbeidsmiljøundersøking blant mellomleierane i kommunen med særleg omsyn på opplevd arbeidspress
3	- å tilby mellomleierane auka støtte og opplæring i økonomifunksjonen
4	- å gjennomgå rutinane for synleggjering av driftskonsekvensar i investeringsvedtak med sikte på å tydeliggjere konsekvensane endå betre
5	- å innfør detaljerte krav om KVU, KS1 og KS2 med forskjellig innslagspunkt i større prosjekter

Vedlegg 1: Kommunedirektøren sitt fråsegn

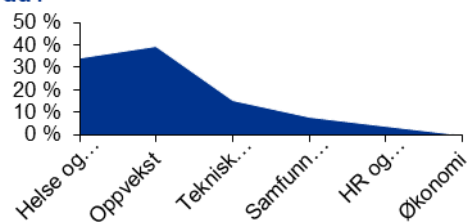
Vedlegg 2: Spørjeundersøking

Ingress

1. Kva slags eining/sektor tilhørar du?

Name	Percent
Helse og omsorg	34 %
Oppvekst	40 %
Teknisk forvaltning og drift	15 %
Samfunnsutvikling	8 %
HR og utvikling	4 %
Økonomi	0 %
N	53

1. Kva slags eining/sektor tilhørar du?

2. Kva slags tenesteområde tilhørar du?

Name	Percent
PPT	
Skule	
Barnehage	
Barnevern	
Helsestasjon og jordmortenesta	
N	

3. Kva slags eining/sektor tilhørar du?

Name	Percent
-------------	----------------

Sjukeheimar

Heimetenester

Habiliteringstenester

Psykisk helse og rus

Lege- og rehabiliteringstenesta

NAV

N

4. Kor har du tidlegare erfaring frå?

Name	Percent
-------------	----------------

Meland kommune

Radøy kommune

Lindås kommune

Annen kommune

Fylkeskommune

Sentral forvaltning (departement eller direktorat)

Anna offentlig verksemd

Privat sektor

Anna

N

5. Er du leiar med personalansvar?

Name	Percent
Ja	100 %
Nei	0 %

N **53**

5. Er du leiar med personalansvar?

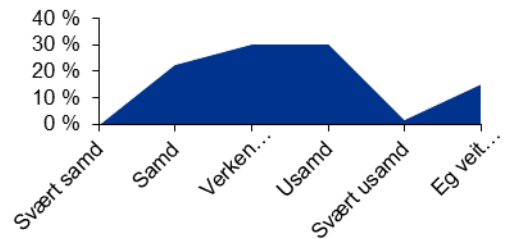

6. Kommunen har god nok økonomi til å levere eit godt tenestetilbud til innbyggjarane

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	23 %
Verken samd eller usamd	30 %
Usamd	30 %
Svært usamd	2 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	15 %

N **53**

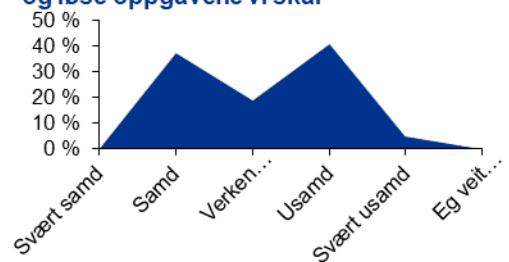
6. Kommunen har god nok økonomi til å levere eit godt tenestetilbud til innbyggjarane

7. Eininga/verksemda mi har god nok økonomi til å levere tenestene og løse oppgavene vi skal

Name	Percent
Svært samd	0 %

7. Eininga/verksemda mi har god nok økonomi til å levere tenestene og løse oppgavene vi skal

Samd	38 %
Verken samd eller usamd	19 %
Usamd	41 %
Svært usamd	5 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	0 %

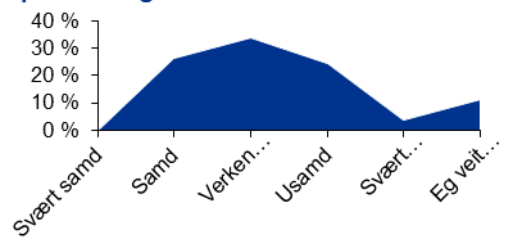
N 53

8. Kommunen gjer hensiktsmessige økonomiske prioriteringar

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	26 %
Verken samd eller usamd	34 %
Usamd	25 %
Svært usamd	4 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	11 %

N 53

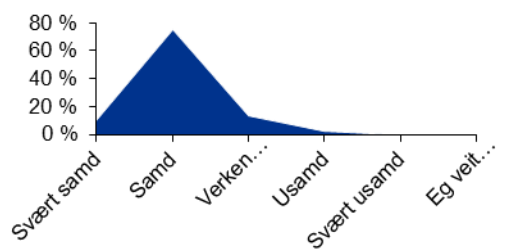
8. Kommunen gjer hensiktsmessige økonomiske prioriteringar

9. Innenfor eininga/verksemda mi gjer vi hensiktsmessige økonomiske prioriteringar

Name	Percent
Svært samd	10 %
Samd	75 %

9. Innenfor eininga/verksemda mi gjer vi hensiktsmessige økonomiske prioriteringar

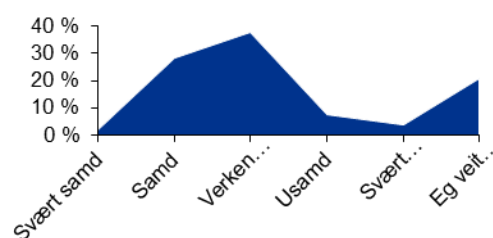

Verken samd eller usamd	14 %
Usamd	2 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	0 %
N	52

10. Kommunen gjer langsiktige økonomiske prioriteringar

Name	Percent
Svært samd	2 %
Samd	28 %
Verken samd eller usamd	38 %
Usamd	8 %
Svært usamd	4 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	21 %
N	53

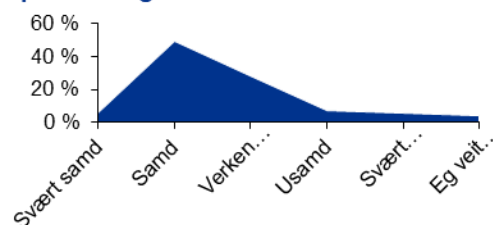
10. Kommunen gjer langsiktige økonomiske prioriteringar

11. Innenfor eininga/verksemda mi gjer vi langsiktige økonomiske prioriteringar

Name	Percent
Svært samd	6 %
Samd	49 %
Verken samd eller usamd	28 %

11. Innenfor eininga/verksemda mi gjer vi langsiktige økonomiske prioriteringar

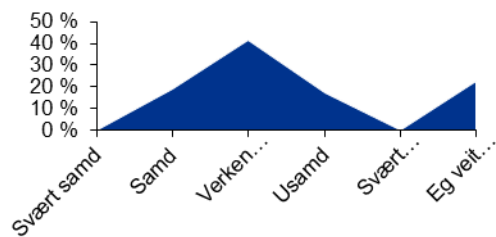

Usamd	8 %
Svært usamd	6 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	4 %
N	53

12. Kommunen styrar økonomien på ein bærekraftig måte

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	19 %
Verken samd eller usamd	42 %
Usamd	17 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	23 %
N	53

12. Kommunen styrar økonomien på ein bærekraftig måte

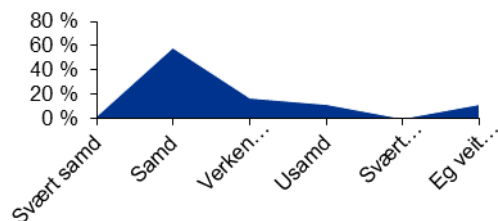

13. Er det noko du ønske å leggje til når det gjeld den økonomiske situasjonen i kommunen eller i eiga eining/verksemd?

14. Kommunen har etablert ein budsjettprosess som dannar grunnlag for ein hensiktsmessig økonomistyring

Name	Percent
Svært samd	2 %

14. Kommunen har etablert ein budsjettprosess som dannar grunnlag for ein hensiktsmessig økonomistyring

Samd	59 %
Verken samd eller usamd	17 %
Usamd	11 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svare	11 %

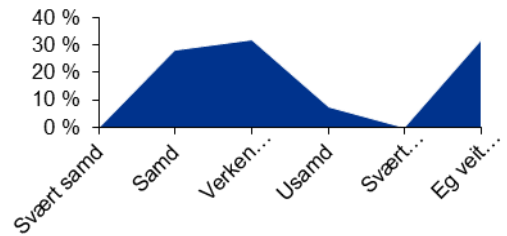
N 53

15. Kommunen planlegg for usikkerhet i si økonomistyring

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	28 %
Verken samd eller usamd	32 %
Usamd	8 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svare	32 %

N 53

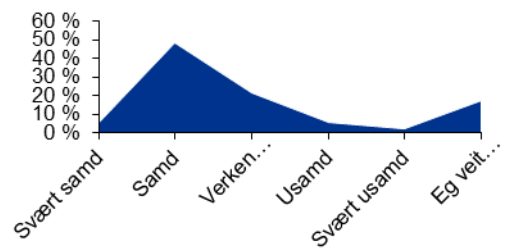
15. Kommunen planlegg for usikkerhet i si økonomistyring

16. Kommunen har etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig økonomistyring

Name	Percent
Svært samd	6 %
Samd	48 %

16. Kommunen har etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig økonomistyring

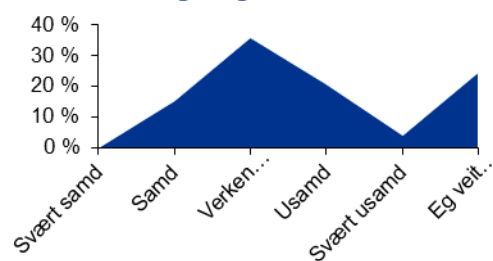

Verken samd eller usamd	21 %
Usamd	6 %
Svært usamd	2 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	17 %
N	52

17. Kommunen har etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig samhandling på tvers av einingar og verksemdar

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	15 %
Verken samd eller usamd	36 %
Usamd	21 %
Svært usamd	4 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	25 %
N	53

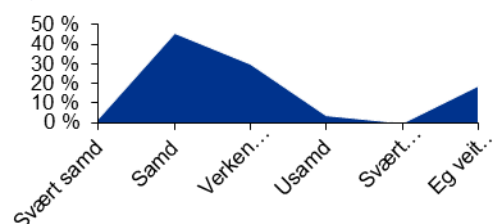
17. Kommunen har etablert rutinar og praksis som sikrar ei hensiktsmessig samhandling på tvers av einingar og verksemdar

18. Kommunen har system og rutinar som er eigna for deira føremål

Name	Percent
Svært samd	2 %
Samd	45 %

18. Kommunen har system og rutinar som er eigna for deira føremål

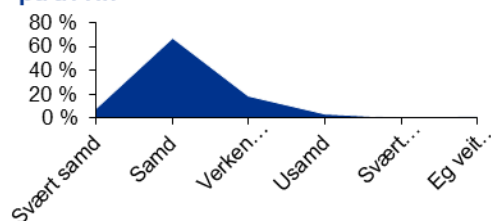

Verken samd eller usamd	30 %
Usamd	4 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	19 %
N	53

19. Kommunen har tilstrekkelige system og rutinar for å rapportere på avvik

Name	Percent
Svært samd	8 %
Samd	67 %
Verken samd eller usamd	19 %
Usamd	4 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	2 %
N	52

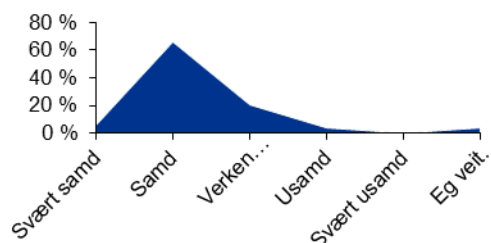
19. Kommunen har tilstrekkelige system og rutinar for å rapportere på avvik

20. Mi eiga eining/verksemd har tilstrekkelige system og rutinar for økonomistyring

Name	Percent
Svært samd	6 %
Samd	66 %

20. Mi eiga eining/verksemd har tilstrekkelige system og rutinar for økonomistyring

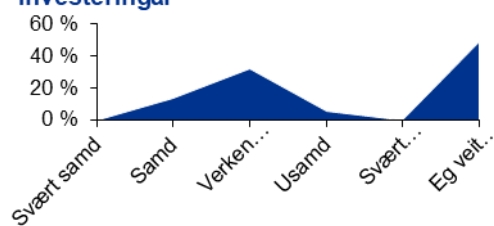
Verken samd eller usamd	21 %
Usamd	4 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	4 %
N	53

21. Er det noko du ønske å leggje til når det gjeld den strategiske økonomistyringa i kommunen?

22. Kommunen har etablert ein prosess som danner grunnlag for ein hensiktsmessig planlegging og økonomistyring for investeringar

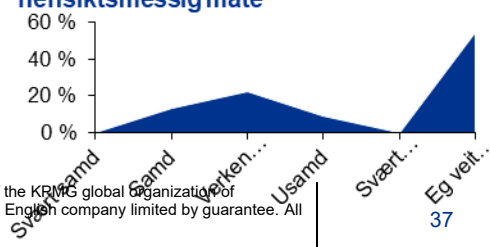
Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	13 %
Verken samd eller usamd	32 %
Usamd	6 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	49 %
N	53

22. Kommunen har etablert ein prosess som danner grunnlag for ein hensiktsmessig planlegging og økonomistyring for investeringar

23. Kommunen handsamar driftskonsekvensar i høve investeringar på ein hensiktsmessig måte

23. Kommunen handsamar driftskonsekvensar i høve investeringar på ein hensiktsmessig måte

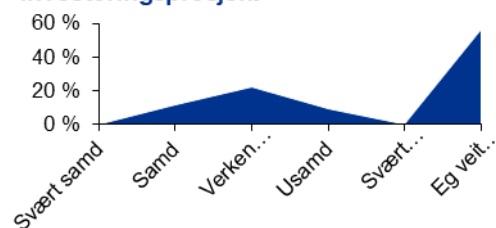

Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	13 %
Verken samd eller usamd	23 %
Usamd	9 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	55 %
N	53

24. Kommunen planlegg i tilstrekkelig grad for usikkerhet i investeringsprosjekt

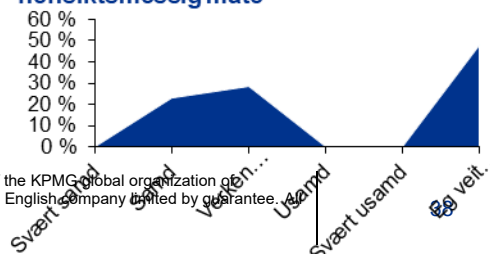
Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	11 %
Verken samd eller usamd	23 %
Usamd	9 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	57 %
N	53

24. Kommunen planlegg i tilstrekkelig grad for usikkerhet i investeringsprosjekt

25. Kommunen handsamar og rapporterer kostandsavvik på ein hensiktsmessig måte

25. Kommunen handsamar og rapporterer kostandsavvik på ein hensiktsmessig måte

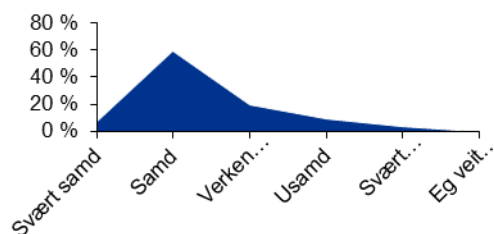
Name	Percent
Svært samd	0 %
Samd	23 %
Verken samd eller usamd	29 %
Usamd	0 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	48 %
N	52

26. Er det noko du ønske å leggje til når det gjeld investeringar i kommunen?

27. Eg har god kjennskap til kommunen sitt økonomisystem

Name	Percent
Svært samd	8 %
Samd	60 %
Verken samd eller usamd	19 %
Usamd	10 %
Svært usamd	4 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	0 %
N	52

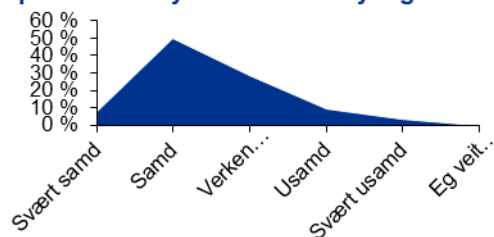
27. Eg har god kjennskap til kommunens sitt økonomisystem

28. Eg har god kjennskap til kommunen sine rutinar og prosessar knytt til økonomistyring

Name	Percent
Svært samd	8 %
Samd	50 %
Verken samd eller usamd	29 %
Usamd	10 %
Svært usamd	4 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svare	0 %
N	52

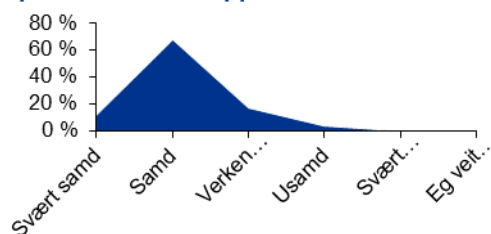
28. Eg har god kjennskap til kommunen sine rutinar og prosessar knytt til økonomistyring

29. Eg har god kjennskap til kommunen sine rutinar og prosessar for å rapportere avvik

Name	Percent
Svært samd	12 %
Samd	67 %
Verken samd eller usamd	17 %
Usamd	4 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svare	0 %
N	52

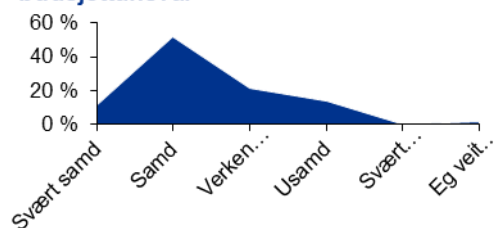
29. Eg har god kjennskap til kommunen sine rutinar og prosessar for å rapportere avvik

30. Eg har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta mitt budsjettansvar

Name	Percent
Svært samd	12 %
Samd	52 %
Verken samd eller usamd	21 %
Usamd	14 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	2 %
N	52

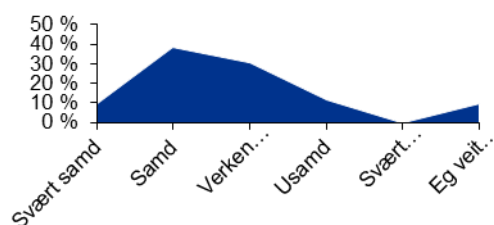
30. Eg har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta mitt budsjettansvar

31. Eg opplev at andre tilsette med budsjettansvar har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta dette ansvaret

Name	Percent
Svært samd	10 %
Samd	39 %
Verken samd eller usamd	31 %
Usamd	12 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	10 %
N	52

31. Eg opplev at andre tilsette med budsjettansvar har tilstrekkelig kompetanse for å ivareta dette ansvaret

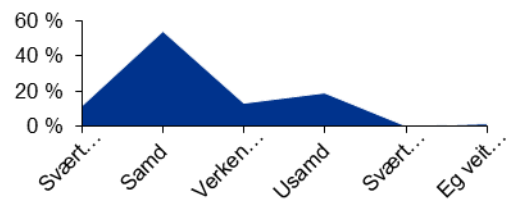

32. Eg får tilstrekkelig opplæring og støtte for å ivareta mitt budsjettansvar

Name	Percent
Svært samd	12 %
Samd	54 %
Verken samd eller usamd	14 %
Usamd	19 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	2 %
N	52

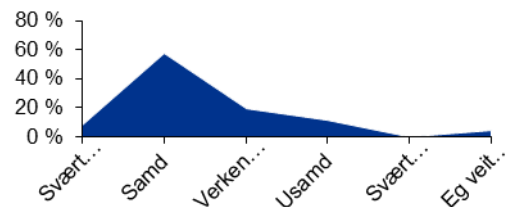
32. Eg får tilstrekkelig opplæring og støtte for å ivareta mitt budsjettansvar

33. Eg får den informasjonen eg treng for å ivareta mitt budsjettansvar

Name	Percent
Svært samd	8 %
Samd	58 %
Verken samd eller usamd	19 %
Usamd	12 %
Svært usamd	0 %
Eg veit ikkje/har ikkje føresetnad for å svara	4 %
N	52

33. Eg får den informasjonen eg treng for å ivareta mitt budsjettansvar

34. Er det noko du ønske å leggje til når det gjeld kompetanse, opplæring og støtte i budsjettprosessen?

Vedlegg 3: Dokumentliste

Ingress

Kontakt oss

Harald Sylta

Oppdragsansvarleg partner

T +47 40 63 96 66

E harald.sylta@kpmg.no

Sindre R. Dueland

Prosjektleder

T +47 900 16 386

E sindre.dueland@kpmg.no

kpmg.no

Prosjektplan

Forvaltningsrevisjon av barnevernet
Alver kommune

8. november 2022

www.kpmg.no

Innhold

1. Føremål, problemstillinger og revisjonskriterier	2
1.1 Føremål	2
1.2 Problemstillinger	2
1.3 Sentrale revisjonskriterier	3
2. Tilnærming	7
2.1 Metode	7
2.2 Aktivitets- og framdriftsplan	8
3. Prosjektteam og honorar	9
3.1 Prosjektteam	9
3.2 Honorar	9

1. Føremål, problemstillinger og revisjonskriterier

1.1 Føremål

KPMG har som forvaltningsrevisor fått ein førespurnad frå kontrollutvalet i Alver kommune ved sekretariatet om å lage ein prosjektplan for gjennomføring av ein forvaltningsrevisjon av Alver kommune si barnevernteneste.

Forvaltningsrevisjonen skal jamfør vedtak i sak 107/22 ha særskilt fokus på fire område:

- hjelpetiltak/tidleg innsats
- akuttvedtak
- tilbakeføringsplanar og
- rutinar og handtering av bekymringsmeldingar.

Innanfor kvart område vil vi undersøkje om kommunen jobbar systematisk og hensiktsmessig, samt oppfyller lovpålagte krav.

Korleis tenesta arbeider med tidleg innsats, akuttvedtak, tilbakeføring, samt rutinar for handtering av bekymringsmeldingar, er særskilte fokusområde, men desse bør ikkje studerast isolert. Det er difor eit føremål med revisjonen å sjå på dei fire områda i samanheng og den heilskaplege styringa av tenesta.

Vi ynskjer også å undersøkje i kva grad barneverntenesta arbeider aktivt med implementeringa av lovendingar samt rettsutviklinga på feltet – irekna barnevernreformen og erfaringar fra EMD-dommane i Strasbourg.

1.2 Problemstillinger

På bakgrunn av føremålet, den innleiande analysen og ynskjer frå kommunen foreslår vi følgjande hovudområder og problemstillinger:

1. Korleis arbeider barneverntenesta med tidleg innsats og hjelpetiltak?

- a. Finnast det hensiktsmessige rutinar for tidleg innsats, og nyttast desse rutinane i praksis?
- b. Korleis fungerer samarbeidet mellom barneverntenesta og andre tenester i det førebyggjande arbeidet (jf. plikt til å samordne kommunen sitt førebyggjande tenestetilbod retta mot barn og familiar)?
- c. Oppfyller hjelpetiltak krav i barnevernloven?
- d. Korleis er barns beste og medverknad ivaretatt i hjelpetiltaka?
- e. Korleis er retten til familieliv vurdert og ivaretatt?

2. Når nyttast akuttvedtak (kor ofte og i kva samanheng)?

- a. Er bruk av akuttvedtak i tråd med barnevernloven?

- b. Korleis samarbeider barnevernet med andre tenester i samband med akuttvedtak, irekna samarbeid med politet?
- c. Kor ofte nyttast akuttvedtak i Alver samanlikna med det nasjonale gjennomsnittet og med liknande kommunar?

3. Kva rutinar finst for samvær og tilbakeføring?

- a. Arbeider kommunen løpande og heilskapleg med å fylgje med på utviklinga til barn under omsorgsovertagelse og foreldra?
- b. Korleis føregår kommunikasjonen og samhandlinga med barnet sine biologiske foreldre?
- c. Finnast det hensiktsmessige rutinar og prosessar for arbeidet med samvær og tilbakeføring, og nyttast desse rutinane i praksis?
- d. I kva grad vurderast planleggjasst det for tilbakeføring og kva grunngjeving nyttast dersom det ikkje planleggjast for tilbakeføring?

4. Kva rutinar har kommunen for å handtere bekymringsmeldingar og handterast bekymringsmeldingar i tråd med sentrale lovkrav?

- a. Overhaldast sakshandsamingsfristar og frist om å gi tilbakemelding til meldar?
- b. Korleis er sakshandsamingstida i Alver samanlikna med det nasjonale gjennomsnittet og samanliknbare kommunar?

5. Styrast barneverntenesta i Alver kommune på ein heilskapleg og hensiktsmessig måte?

- a. Finnast det hensiktsmessige rutinar og prosessar for å lage strategiar og tiltak?
- b. Korleis fungerer samarbeidet internt i barneverntenesta innanfor ulike område (hjelpetiltak, akuttiltak mv.)?
- c. Finnast det hensiktsmessige prosessar for internkontroll?
- d. Korleis arbeidast det med å implemnetere nye lovendingar, f.eks. ifm. Barnevernreformen?
- e. Fylgjer barneverntenesta med på rettsutviklinga, f.eks. EMD-dommene mot Norge, og korleis nyttast denne kunnskapen internt?
- f. Finnast det hensiktsmessige prosessar for evaluering og læring?
- g. Har barneverntenesta tilstrekkeleg kompetanse til å løyse lovpålagte oppgåver på ein god måte, og arbeidast det systematisk med kompetanse?

1.3 Sentrale revisjonskriterier

Nedanfor gjengir vi nokon sentrale kriterier for å vurdere problemstillingane ovenfor. Lista er ikkje utømmende.

1.3.1 Problemstilling 1: Hjelpetiltak og tidlig innsats

- **Kommunen sitt overordna ansvar:** Fra 1. januar 2022 blei det innført ein plikt til å samordne kommunen sitt førebyggjande tenestetilbod retta mot barn og familiar. Kommunestyret skal sjølv vedta ein plan for det førebyggjande arbeidet (§ 3-1). Det gjørast også ei endring i bestemmelsen om kommunen sine oppgåver (§ 2-1). Det vil ikkje lenger fylgje av loven at det er barnevernleder som har ansvaret for oppgåver etter loven. Hovedformålet med endringa er

å understreke og styrkje kommuneleiinga sitt ansvar for den overordna styringa av barnevernstenesta. Vidare presiserast det at barnevernstenesta sitt ansvar er å gi hjelp, omsorg og beskyttelse når det er nødvendig på grunn av barnet sin omsorgssituasjon eller åtferd (§ 3-1).

- Jf. § 4-4 skal hjelpetiltak settast i verk når barnet har særlege behov for dette. Barnevernet skal vidare bidra til å gje det enkelte barn gode levekår og utviklingsmoglegheiter ved råd, veiledning og hjelpetiltak. Når hjelpetiltak vedtas skal barneverntenesta etter § 4-5 utarbeide ein tidsavgrensa tiltaksplan. Barnevernet skal fylgje med på korleis det går med barnet og foreldra og om hjelpa er tenleg, og eventuelt vurdere om det er nødvendig med nye tiltak eller omsorgsovertakelse. Tiltaksplanen skal evaluerast regelmessig. Barnevernet kan jf. § 4-6 fatte midlertidige vedtak om å plassere barnet utenfor heimen. Barnevernet skal her fylgje opp barn og foreldre, og vurdere omsorgssituasjonen og utviklinga.
- Eit viktig mål med ny barnevernslov er å styrkje barneperspektivet. Den nye lova har ein ny og overordna bestemmelse om at barnets beste er eit grunnleggjande omsyn i alle handlingar og avgjersler som berører eit barn (§ 1-3). Denne bestemmelsen framhevar at barnets beste ikkje berre er sentralt ved avgjersler om tiltak, slik det framgår av tidlegare lov, men for alle handlingar og avgjersler i barnevernet. Ny barnevernslov lovfestar at «barnevernets tiltak skal være til barnets beste» Dette er meint som ei tydeleggjering og presisering av gjeldande rett.

1.3.2 Problemstilling 2: Akuttvedtak

- Leiar for barnevernstenesta kan gjere midlertidige akuttvedtak om plasseringar utanfor heimen, dersom eit barn er i ein utsett situasjon og treng umiddelbar hjelp. Barnet flyttar som regel til ein beredskapsheim eller ein akutthinstitusjon.
- Å bli fjerna frå foreldra i ein akutt situasjon vil vere ei stor belastning for eit barn. Det er derfor strenge kriterier for når barnevernstenesta kan fatte slike vedtak, og barnevernet skal alltid vurdere om situasjonen kan løysast ved hjelp av mindre inngripande tiltak.
- Når barnevernet har gjennomført eit akuttvedtak skal det umiddelbart sendast til fylkesnemnda for godkjenning. Vedtaket godkjennast snarast, og om mogleg innan 48 timer.
- Akuttvedtak er midlertidige. Dei skal enten opphevast eller raskt følgjast opp med forslag til fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker om meir langvarig plassering. Fylkesnemnda kan vedta akuttvedtak for aldersgruppa 0–17 år.
- Som oftast er grunngevinga for å fatte akuttvedtak etter § 4-6 annet ledd, her omtalt som akutt omsorgsvedtak, at foreldra slit med rus eller psykisk sjukdom eller at det er mistanke om vald mot barn.

Det er gjort fleire endringar i korleis heimlane er regulert i lova for at heimlane for å fatte akuttvedtak skal bli klarere.

- Det er presisert at eit vedtak om midlertidig å flytte eit barn utanfor heimen skal reknast som ein omsorgsovertakelse (§ 4-2). Dette inneberer blant annet at § 5-4 om barnevernstenesta sitt ansvar for barnet etter ein omsorgsovertakelse også gjeld når det er truffe vedtak etter § 4-2.
- Ny lov videreførar at hovudvilkåret for å treffe eit akuttvedtak om omsorgsovertakelse, er at det er «fare for at barnet blir vesentlig skadelidende» (§ 4-2).
- Ny lov presiserer at akuttvedtak bare kan treffast dersom det er nødvendig at vedtaket gjennomførast straks (§ 4-2). Bakgrunnen er at midlertidige akuttvedtak om å plassere eit barn utanfor heimen er svært inngripande, og bare skal fattast i tilfelle der mindre inngripande tiltak ikkje vil vere tilstrekkeleg til å beskytte barnet.
- Ny lov tydeliggjer at heimelen for å treffe akuttvedtak også gjeld når barnet er i ein akutt faresituasjon utanfor heimen barnet bor fast, for eksempel i samværsheimen.
- Ny lov presiserer at det ved vurderinga av om det skal treffast eit akuttvedtak om omsorgsovertakelse av eit nyfødt barn, skal leggjast særleg vekt på barnet sine behov for nærheit til foreldra umiddelbart etter fødselen.

1.3.3 Problemstilling 3: Tilbakeføring

- Ifølge barnevernloven § 4-16 har barneverntenesta etter omsorgsovertakelsen eit løpande og heilskapleg ansvar for oppfølginga av barnet, irekna eit ansvar for å fylgje utviklinga til barnet og foreldra. Barneverntenesta skal vurdere om det er nødvendig med endringar eller ytterlegare tiltak for barnet.
- Barneverntenesta skal, der omsynet til barnet ikkje taler imot det, leggje til rette for samvær med syskjen.
- Barneverntenesta skal kort tid etter omsorgsovertakelse kontakte foreldra med tilbod om veiledning og oppfølging. Dersom foreldra ynskjer det, skal barneverntenesta som ein del av oppfølginga formidle kontakt med øvrige hjelpeinstansar. Der omsynet til barnet ikkje taler i mot det, skal barneverntenesta leggje til rette for at foreldra kan få tilbake omsorgen for barnet, jf. § 4-21.
- Ihht. 4-21 *Oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse* skal Fylkesnemnda oppheve eit vedtak om omsorgsovertakelse når det er overveiande sannsynleg at foreldrene kan gje barnet forsvarleg omsorg. Avgjersla skal likevel ikkje opphevast dersom barnet har fått slik tilknytning til menneske og miljø der det er, at det etter ei samla vurdering kan føre til alvorlege problem for barnet om det blir flytta. Før eit vedtak om omsorgsovertakelse opphevast, skal barnet sine fosterforeldre gis rett til å uttale seg.
- Barnevernets «fylgje med på»-rolle når det gjeld utviklinga til barnet og foreldra inneberer blant anna å:
  - Lytte til barnet si meining – få oversikt over kva som er barnet sine eigne ynskjer
  - Undersøkje at barn ikkje er utsett for press og negativ sosial kontroll
  - Vurdere foreldrestøttande tiltak
  - Vurdere saken saman med andre tenester

1.3.4 Problemstilling 4: bekymringsmeldingar

- Barnevernet skal etter § 4-2 snarast, og seinast innan ei veke, gjennomgå innkomne meldingar og vurdere om det skal fylgjast opp av undersøkingar etter § 4-3. Undersøkingar skal etter § 6-9 gjennomførast snarast og seinast innan tre månadar.
- Barnevernet skal etter § 6-7 a. gi den som har sendt melding tilbakemelding innan tre veker. Tilbakemeldinga skal bekrefte at meldinga er motteken. Om meldinga omfattast av § 6-4 annet og tredje ledd, skal tilbakemeldinga også opplyse om korvidt det er opna undersøkelsessak etter § 4-3. Er det opna undersøkelsessak skal barnevernet gi meldar som omfattast av § 6-4 annet og tredje ledd ny tilbakemelding om at undersøkinga er gjennomført. Denne tilbakemeldinga skal sendast innan tre veker etter gjennomført undersøking. Meldinga skal informere om korvidt saka er henlagt, eller om barnevernet fylgjer den opp vidare. Når barnevernet iverksett tiltak som meldar må ha kjennskap til av omsyn til sin vidare oppfølging av barnet skal melder få tilbakemelding om desse tiltaka.
- I Bvl. § 6-1. Anvendelse av forvaltningsloven heiter det at «Forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i denne loven.» Avgjersler som gjeld ytelser og tenester etter denne lova reknast som enkeltvedtak.

1.3.5 Problemstilling 5: Heilskapleg styring og kontroll

Kommuneloven sett krav til at det etablerast system og rutinar for å sikre at organisasjonen etterlev gjeldande krav. KS' rettleiar *Orden i eget hus Kommunedirektørens internkontroll* er eit godt utgangspunkt for å vurdere internkontroll i kommunen og byggjer bl.a. på kommuneloven. KS' rettleiar tar utgangspunkt i tre vilkår som bør vere til stede for å ha ein tilfredsstillande kontroll i verksemda.¹ Et godt internkontrollsystem skal ifølge KS' rettleiar bl.a. vere:

¹ KS, 2020, *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*, s. 37.

- ✓ *Systematisk* – kommuneloven pålegg kommunen at «internkontrollen skal vere systematisk». Ein internkontroll som er systematisk og basert på risikovurderingar og lokale tilpasningar, vil vere meir effektiv og målretta. Med systematisk meinast at arbeidet med internkontrollen ikke skal vere tilfeldig, hendelsesbasert eller spontant. Typiske element som inngår i eit systematisk arbeid er målsetningar og klarheit i ynskt resultat; planar for arbeidet; kunnskap om nåsituasjonen; verktøy og metodar; rutinar og prosedyrar; tiltak og innsats.
- ✓ *Formalisert* – dette gjelder organisering, ansvar og roller; dokumentasjon, rutinar og prosedyrar; rapportering og aggregering.
- ✓ *Risikobasert* – risikostyring skal gje grunnlag for internkontroll og for tiltak og kontrollaktivitetar. Risiko kartlegges regelmessig på strategisk og operativt nivå. Det bør vidare utarbeidast ein felles metode for vurdering av risiko, og einsarta malar, kriterium og skalaer bør takast i bruk.

Videre skal internkontrollsystemet ifølge KS innehalde:

- ✓ *Kontrollaktivitetar* – gjennom daglig og faglig verksemd, gjennom planlagte stikkprøver og faste kontrollar og gjennom avvikshandtering.
- ✓ *Dokumenterte prosedyrar, rutinar og arbeidsprosessar*. Kommuneloven § 25-1 krev at ein skal ha nødvendige rutinar og prosedyrar (b), og desse skal dokumenterast, jf. d).
- ✓ *Strukturert lagring*. Dokumentasjon av internkontroll bør strukturast og helst samlast på ein felles stad.

2. Tilnærming

2.1 Metode

I prosjektet vil vi nytte oss av fylgjande metodar.

Gjennomgang av dokumentasjon og statistikk

Dokumentgjennomgang vil vere sentralt for samtlege problemstillingar

Vi vil her sjå på statistikk fra bl.a. KOSTRA og Kommunebarometer – for å vurdere korleis barneverntenesta presterer samanlikna med andre barneverntenester. Vi vil også gjennomgå eksisterande brukardata som målar tilfredsheit med barneverntenesta.

Sentralt i dokumentgjennomgangen vil vere dokumentasjon for rutinar og prosessar, system for internkontroll, kompetanse mv.

Stikkprøver

Stikkprøver vil vere sentralt for fleire problemstillingar, spesielt problemstilling 1, 2, 3 og 4

Vi vil gjennomgå 50 tilfeldeg utvalde saker.

- Sakene vil primært vere fra det siste året og seinast frå 2021. Det er viktig å vurdere nåsituasjonen i ein forvaltningsrevisjon, og ikkje slik det fungerte tidlegare.
  - Vi vil velje utvalget slikt av vi får saker som gjer at vi kan undersøkje om kommunen fylgjer opp lovpålagte krav om:
    - Hjelpeplanar/tiltaksplanar
    - Akuttvedtak
    - Tilbakeføring og samvær
    - Oppfølging av bekymringsmeldingar

Intervjuer

Intevju vil vere sentralt for samtlege problemstillingar

Fylgjande personar vil vere relevant å intervjuje i forvaltningsrevisjonen

- Intervju med leiinga i barnevernstenesta
- Intervju med samarbeidande tenester (irekna skule, barnehage, BUP, statleg barnevern/Bufetat, politiet).
- Utvalde biologiske foreldre som ikkje lenger har omsorg for barnet. *For å gjennomføre dette er vi avhengig av å samarbeide med barneverntenesta i utvalet for på forhand å informere om undersøkinga og å sikre samtykke.*

Questback

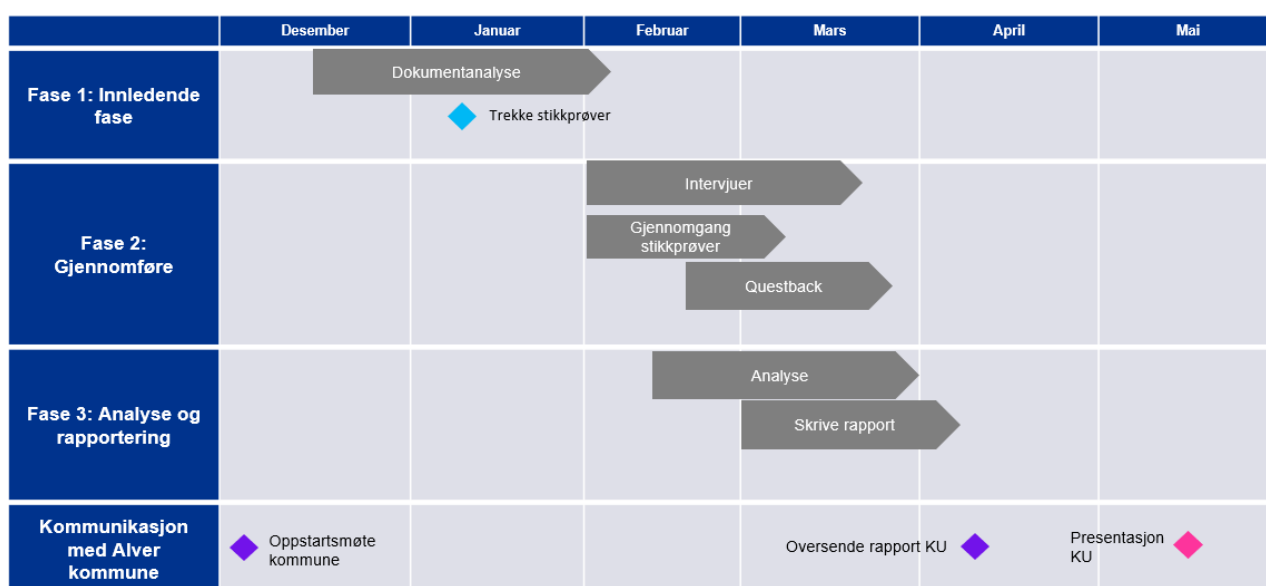
Questback vil vere sentralt for samtlege problemstillingar

Vi vil i tillegg utforme ein Questback som går til tilsette i barneverntenesta og samarbeidande tenester i kommunen. Questbacken vil bestå av ein kombinasjon av spørsmål som måler tilfredsheit (Likert-skalaer) og opne spørsmål for å samle meir informasjon. Føremålet med denne questbacken er å nå ut til fleire tilsette enn dei leiarane vi intervjuar.

Vi vil også utforme en Questback som sendes til et mindre utvalg, tilfeldig utvalgte, biologiske foreldre som ikke lenger har omsorg for barnet. Dette er relevant for å vurdere problemstillingene om samvær og tilbakeføring. *For å gjennomføre dette er vi avhengig av å samarbeide med for å informere om undersøkelsen og for å sikre samtykke på forhånd. De utvalgte velges fra en anonymisert liste, før barneverntjenesten går i samtale med disse.*

2.2 Aktivitets- og framdriftsplan

Vi vil bruke 400 timar på oppdraget, fordelt på hovudaktivitetane planlegging, gjennomføring og rapportering. Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan:

Forvaltningsrevisjonen vil starte opp i desember, etter vedtak i kontrollutvalet. Vi tar sikte på å levere rapporten innan utgangen av mai 2022.

3. Prosjektteam og honorar

3.1 Prosjektteam

KPMG sitt team i forvaltningsrevisjonen består av fylgjande:

- ✓ Oppdragsansvarleg partner Harald Sylta
- ✓ Prosjektleder Tommy André Knutsen
- ✓ Prosjektmedarbeidar Magnus Heggen
- ✓ Prosjektmedarbeidar Emil Gandolin
- ✓ Prosjektmedarbeidar Sindre Dueland

3.2 Honorar

I samsvar med avtale.

Kontakt oss

Harald Sylta

Oppdragsansvarleg partner

T +47 40 63 96 66

E harald.sylta@kpmg.no

Tommy André Knutsen

Prosjektleder

T +47 980 78 648

E tommy.knutsen@kpmg.no

kpmg.no

© 2022 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

Forenklet etterlevelseskontroll 2022

Alver kommune

Forenklet etterlevelseskontroll

Kommuneloven § 24-9. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Forenklet etterlevelseskontroll

I vurdering av risiko- og vesentlighet og valg av områder for kontroll skal revisor bygge på sin kunnskap om kommunen og vurdere:

- Er det områder i regnskapsrevisjonen som er definert med lav risiko som etter standard for forenklet etterlevelseskontroll likevel bør sees på?
- Er det gjennom arbeidet med overordnet analyse og vurderinger av områder for forvaltningsrevisjoner indikasjoner på områder med forhøyet risiko som regnskapsrevisor kan dekke med forenklet etterlevelseskontroll
- Er det områder administrasjonen eller kontrollutvalg mener det er økt risiko
- Generell erfaring med feil og svakheter fra tidligere
- Erfaring fra andre kommuner

Forenklet etterlevelseskontroll - Risikovurdering

Område	Kilde	Risiko	Vesentlighet	Kommentar
Anskaffelser	Forarbeider	Høy	Høy	Komplekst og omfattende regelverk hvor det jevnlig avdekkes lovbrudd. Har stor betydning for både kommunen i form av økonomi og omdømme.
Selvkost	Forarbeider	Høy	Høy	Vann og Avløpsgebyr. Andre tekniske tjenester. Lovbestemte begrensninger som kan ha betydning for økonomi, eksempelvis krav om tilbakebetaling eller nedsettelse av gebyrer
Offentlig støtte	Forarbeider	Lav	Lav	EU sitt regelverk for offentlig støtte er strengt. Særlig aktuelt ved næringsvirksomhet i offentlig regi, men kan også være subsidiering på andre måter, f.eks. tilskudd eller andre ytelser.
Finansforvaltning	Forarbeider	Lav	Lav	Særlig aktuelt ved forvaltning av finansportefølje eller kompliserte låneforhold. Begrenset risiko for Alver.
Internkontroll	kml §25-1	Moderat	Høy	Krav til internkontroll på verksemdsnivå, krav også angitt i økonomireglement.
Overtidsbestemmelser	aml § 10-6	Moderat	Moderat	I tillegg til brutt på lovbestemmelse kan det også være pekepinn på utfordringer med organisering, rekruttering av kvalifisert personell eller svikt i internkontroll for oppfølging av ansatte
Beboermidler		Moderat	Lav	Enten pasientmidler som forvaltes av kommunen, eller oppholdsbetaling som etterberegnes.
Bokføringsloven		Moderat	Lav	Etterprøving av reiseregninger, gaver og representasjon. I kjølvannet av Covid-19 så er det økt "sosial kontakt", og det medfører økt mengde og økt risiko.
MVA-området		Moderat	Moderat	Komplekst og omfattende regelverk hvor det jevnlig avdekkes lovbrudd. Har stor betydning for både kommunen i form av økonomi og omdømme.
Eiendomsskatt		Moderat	Moderat	Pga saker som er til behandling anser vi ikke dette som aktuelt pt
Tilskuddsforvaltning, Startlån		Lav	Lav	Vurderes som lav risiko.

Forenklet etterlevelseskontroll - vårt fokus 2022

Overtid og overtidsbestemmelsene

Utgiftene til overtidslønn har økt vesentlig hittil i 2022 sammenlignet med tidligere år. Dette medfører etter vår vurdering en økt risiko for manglende kontroll og/eller manglende etterlevelse av reglene i arbeidsmiljøloven

Nærmere om gjennomføring av kontrollen

Kontrollen vil ta for seg to hovedproblemstillinger:

- er overtiden godkjent av leder
- er det rutiner for å sikre at arbeidsmiljøloven etterleves

Gjennomgangen vil ta utgangspunkt i sentrale rutiner knyttet til overtid som vil testes basert på et skjønnsmessig utvalg per 30.10. Vi ser for oss 2-5 ansvar bør kontrolleres, men dette må vurderes nærmere ved gjennomføringen. Utgangspunktet for utvelgelse vil være basert på lister over ansattes arbeidstid/overtid og regnskapsrapporter for ansvar. Overtid vurderes opp mot bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Videre angrepsvinkel tilpasses de funn vi får fra kartlegging.

1 ALVER KOMMUNE (2022) - År/Periode 2022 1 - 10		10.11.2022		
	Regnskap 2022	Regnskap 2021	Regnskap 2020	
Kostra Drift: 040 OVERTID SLØNN				
10400 OVERTID	46.314	21.111	15.365	
Sum kostra Drift: 040 OVERTID SLØNN	46.314	21.111	15.365	
TOTALT	46.314	21.111	15.365	

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2022 KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International. | CREATE: CRT130085

Møteplan 2023 (framlegg)

Alver kontrollutval

Vedteken: xxxx, sak xxxx

Dato	Planlagde / pålagde saker (i høve lov og forskrift)
21. feb	<i>Alternativ dato 1. møte</i>
7. mars	Rapport/orientering om interimrevisjon 2022 Statusorientering: forvaltningsrevisjonsprosjekta beredskap + barnevern Innkjøpsprosess revisjonstenester frå 2024 Årsrapport kontrollutvalet Årsrapport kontrollutvalssekretariatet – orienteringssak Budsjettvedtak kontrollutvalsarbeidet – orientering Orientering: Status for årsrekneskapen 2022 / KØB (Kommunal økonomisk berekraft)
25. april	Årsrekneskap og årsmelding – uttale frå kontrollutvalet Statusorientering: forvaltningsrevisjonsprosjekta beredskap + barnevern Innkjøpsprosess revisjonstenester frå 2024 Rekneskap for kontrollutvalsarbeidet 2022 Framlegg til budsjett for kontrollarbeidet 2024 (eventuelt i seinare møte)
13. juni	Rapport: forvaltningsrevisjon beredskap Innkjøpsprosess revisjonstenester frå 2024 Forenkla etterlevingskontroll med økonomiområdet 2022 Orientering om eventuelle eksterne tilsynsrapportar Oppdatere møteplan for hausten ved behov
19. sept	Rapport: forvaltningsrevisjon barnevern Innkjøpsprosess revisjonstenester frå 2024 Revisjonsplan 2023 Revisor sin uavhengighet Tilbakerapportering: Oppfølging av forvaltningsrevisjonen «Strategisk økonomistyring.» Oppfølging av rapport om årsrekneskapen + eventuelle revisjonsmeldingar Sluttevaluering – innspel til nytt kontrollutval Evt: Orientering om eventuelle eksterne tilsynsrapportar
Okt/nov	<i>Folkevaldopplæring kommunestyret</i>
14. nov	Orientering frå sekretariatet om mandat og rutiner (<i>arbeidsfordeling mellom administrasjon, kommunestyret og kontrollutvalet m/sekretariat</i>) Orientering frå revisor Engasjementsbrev frå revisor Orientering om internkontroll frå kommunedirektør Dialog med ordførar Orientering om aktuelle kurs Møteplan for kontrollutvalet 2024 Evt: Oppsummering perioden 2019 – 2023 Evt: Risiko og vesentlegvurdering etterlevingskontroll. Evt: Orientering om oppfølging av tilrådingar etter etterlevingskontroll 2022
12. des.	<i>Tentativ, om naudsynt.</i>

Faste saker i kvart møte er:

- Godkjenning av innkalling og saksliste
- Godkjenning av protokoll frå sist møte
- Meldingssaker
- Gjennomgang av møteprotokollar frå politiske utval

Andre aktuelle orienteringssaker:

Helse og omsorg

Samfunnsutvikling

Oppvekst

Teknisk forvaltning og drift

HR og utvikling og økonomi

Investeringsprosjekt

Sentralarkiv

Andre saker, fortløpande ved behov:

Tilsynsrapporter frå eksterne

Eventuelle nummererte brev

Fortløpande orienteringar frå revisor

Fortløpande orienteringar frå sekretariatet

Uplanlagde saker

Planen er godkjent med atterhald om endringar undervegs.

Tema/saker til handsaming til kvart enkelt møte vert avklart med kontrollutvalsleiar før innkalling vert sendt ut.

Møtedagar i Alver kommune

Kontrollutvalet: **tysdag (kl. 09.00) (Merk: ny dag føreslegen!)**

Kommunestyret: torsdag

Formannskap: torsdag